

659

Lh-45

651

28 JUN 2005

64-45

Ն Ա Մ Ա Կ Ա Գ Ի Ր Ք

ՕՏԱՐ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԻ ՀԵՏԵՎՈՂՈՒԹՅԱՐԲ

Կ Զ Գ Ժ Ե Ց

ԳՅՈՒՏ Ա • ԲԱՀ • ԱՂԱՆԵՍՆՑ

-----••-----

Թ Ի Ք Լ Ի Ս

Արագատիպ ՄՆ • Մարտիրոսյանցի

Միքայելյան փողոց, Նո • 81 •

1 9 0 1

36 FEB 2013

19567-58

52
2-44
հա Մայր

Ա. ՄԱՍՆ

ՆԱՄԱԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱՅԵՐԵԱԼ

ԱՆՀՐԸԹԵՑՑ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

ա. Նամակագրութեան մասին ընդհանրապէս.— Իւրաքանչիւր նամակի գլխաւոր արժանիքը գրութեան համառօտութիւնն է. միշտ պէտք է աշխատել խոյս տալ ճոռոմարանութիւնից և մանաւանդ կրկնութիւններից, միտքը պէտք է արտայայտել քիչ, որոշ և պարզ խօսքերով ու ոճով, պէտք է աշխատել ասածն այնպէս ճշտութեամբ բացատրել, որ ոչ վայելչութեան վնասէ և ոչ բացայայտութեան: Բաւերով խճողուած նամակից ստացողը կամ ոչինչ չի հասկանայ և կամ նոյն իսկ կարող է պատահել, որ բոլորովին հակառակ տպաւորութիւն գործէ նա ստացողի վերայ, քան ինչ որ ցանկանում էր գրողը:

Ինչպէս որ խօսակցութեան մէջ ընդունուած է վայելչութեան ու քաղաքավարութեան

կանոններով ղեկավարուիլ, այնպէս էլ նամակի մէջ պէտք է առաջնորդուիլ քաղաքավարութեան ընդունուած կանոններով, ուստի և ինչ նամակ էլ որ գրելու լինինք, բարեկամական, գործի վերաբերեալ թէ առևտրական բովանդակութեամբ, գրողի առաջին պարտքն է ի նկատի ունենալ իւր դիրքը, նորա դիրքը կամ կոչումը, ում որ ուղղում ենք նամակը և այնպէս ներկայացնել իւր անձը նորան, որ իբր թէ գրողը կանգնած է նորա առաջ և խօսում է հետը:

Նամակի իւրաքանչիւր կէտ պէտք է ամեն կողմից կշռադատուած լինի և մէկ խնդիրը լիովին պարզելուց առաջ՝ շպէտք է դիմել ուրիշ նիւթի և ապա դառնալ դարձեալ առաջին նիւթի և այսպիսով շփոթել նամակի բովանդակութիւնը: Առաջ պէտք է գրել աւելի կարևոր նիւթերի մասին, ապա աւելի նուազ կարևորութիւն ունեցողների մասին կայն:

Ստացած նամակին պատասխանելիս միշտ պէտք է նամակի սկզբում յիշել նամակի ստացումը և ստացման ժամանակը. այնուհետև պէտք է առաջ նամակի կէտերին պատասխանել, և ապա անցնել այլ առարկաների:

բ. Նամակագրութեան պատշաճը:—
Միշտ պէտք է զգուշանալ, որ պատասխանին մի

քանի ընդունուած ձևեր, սովորութիւններ և քաղաքավարութեան կանոններ, մանաւանդ օտարներին նամակ գրելիս. այս ձևերը վերաբերում են թղթին, վերնագրին, ստորագրութեան, բովանդակութեան, թուականին, յետ գրութեան, հասցէին և այլն:

Թուղթը. — Թղթի ընտրութիւնը թէև այնքան էլ մեծ կարևորութիւն չունի, բայց և այնպէս ուշադրութեան արժանի է: Հասարակ գրելու թղթի վերայ նամակ գրել կարելի է միայն ստորին դասակարգի անձանց կամ ստորադրեալներին. նամակների համար առ հասարակ դործ է ածուում փոստի կոչուած թղթի տեսակը. էթէ բարձրաստիճան անձանց հնք նամակ գրում կամ ցանկանում հնք առանձին յարգանք ցոյց տուած լինել, նամակը պէտք է փոստի մեծ ամբողջ թղթի վերայ գրենք, իսկ հաւասար մարդկանց և մերձաւորներին կարելի է գրել փոքր չափսի թղթի վերայ: Ինչ չափսի թուղթ էլ լինի՝ պէտք է միշտ վերցնել ամբողջ երկծալ թերթ. անքաղաքավարութիւն է նամակ կամ թէկուզ հէնց տուսակ գրել կէս թերթի վերայ, թէպէտ և վրան մի քանի տող լինի միայն գրուած: Թանաքը պէտք է միշտ սև վերցնել. խիստ մեծ անքաղաքավարութիւն է պայծառ գունաւոր թանաքով գրելը:

Նամակի սկիզբը-վերնագիրը:—Նամակի ամենասովորական վերնագիրն է «Մեծապատիւ Տէր» բառերը. այս բառերը գրուած են առանձին տողով, յետոյ գարձեալ առանձին տողով գրուած է նորա անունն ու ազգանունը, ում որ ուղղուած է լինում նամակը, իսկ այնուհետև մէջ տեղը մի փոքր պարապ տեղ թողնելով՝ սկսուած է բուն նամակը: Վերնագիրը գրուած է թղթի շորրորդ մասից ոչ-բարձր. ինչքան մէկը դիրքով աւելի արժանի է մեր յարգանքին, այնքան աւելի մեծ տեղ պէտք է դատարկ թողնել վերեւից: Երբ նամակ ենք գրում այնպիսի անձանց, որոնց հետ մերձաւոր յարաբերութեան մէջ ենք, պէտք է գործ դնել «յարգոյամեծար», «ազնիւ», «սիրելի» և այլ ձևերը. երբեմն այս բառերն առանձին չեն գրում, այլ ուղղակի բուն նամակի մէջ, օրինակ «շնորհաւորում եմ Ձեզ, սիրելի Վարդգէս»:

Առանձնապէս յարգելի անձանց ուղղած նամակներում այդ ածականների փոխարէն գրուած է իւրեանց տիտղոսին յարմարները, որոնց ցուցակը ներքև կը գտնէք: Տիտղոսը կամ պատուանունը երբէք կրճատ չէ գրում: Առհասարակ պէտք է գիտենալ, որ «Դուք», «Ձեզ», «Ձեր» և սորա նման բառերը միշտ պէտք է գլխատառով սկսել, իսկ նշանաւոր անձանց նա-

մակնեքում դոցա փոխարէն պէտք է իրանց պատուանունը գրել, օրինակ՝ իշխանին փոխանակ գրելու «խոնարհաբար խնդրում եմ Ձեզ», պէտք է ասել «շնորհ ունիմ խոնարհաբար խնդրել Ձեր պայծառափայլութիւնից», այնպէս էլ ամենայն շայոց կաթուղիկոսին գիմելիս պէտք է գրել «շնորհ ունիմ խոնարհաբար գիմել Ձերդ Աստուածարեալ վեհափառութեան» կայլն:

Պ Ա Տ Ո Ւ Ա Ն Ո Ւ Ն Ն Ե Ր

Ա. ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՆԵՐԻ

	Հ Ա Ս Տ Ի	ՎԵՐՆԱԳԻՐ
Վեհայն Հայոց Վեհապետ:	Նորին Վեհափառութեան Ծայրագոյն պատրիարք կաթողիկոսի ամենայն շայոց Տեառն Տեառն . . .	Վեհափառ Հայր. Հոգևոր Տէր. Սրբազնագոյն Քահանայապետ. Աստուածարեալ Հայրապետ. Ծայրագոյն Հովուապետ ազգիս. Ձերդ ս. Օծութիւն.
Պարտիարի:	Նորին Ամենապատուութեան Պատրիարքի շայոց Թիւրքիոյ (կամ ս. Աթոռոյն երուսաղիմայ) Տեառն... Արքեպիսկոպոսի.	Ամենապատիւ Բարձր Սրբազան Հայր.
Վարդապետի:	Նորին Բարձր Սրբազնութեան Թեմակալ Առաջնորդին շայոց երևանայ (կամ Վրաստ. և Իմերեթի կայլն).	Ձերդ Բարձր Սրբազնութիւն.

Արտիպի... նորին Յարձր Սրբազնութեան Զերդ Յարձր Սրբազնութիւն.
-նիւն. Տ... ս. արքեպիսկոպոսի.

Եպիսկոպոս... նորին Սրբազնութեան կամ Գերապատի Սրբազնորին Գերապատութեան.
նորին Գերապատութեան.

Վարդապետ... Փոխանորդի վիճակին Հայոց Յարձրապատի
Վարդապետ (Սիւնեաց) Բարեշնորհ Տ... Հ... վարդապետ.
Վարդապետի.

Վարդապետ... Վանահօր (Հաղատայ) վանայն ինչ որ վերն է.
Վանահօր. նուց Բարեշնորհ Տ... վարդապետի.

Վարդապետ... Բարեշնորհ կամ Բարձրապատի... վարդապետի.
-նիւն. պատի... վարդապետի.

Արտիպի... Բարձր արժանապատի Տ... Բարձր արժանապատի Հայր.
նուց. աւագ քահանայի.

Բարձր... Արժանապատի Տ... քահանայի. Արժանապատի կամ մեծարգոյ տէր հայր.

Սարկաւագ... Ընորհունակ... սարկաւագի. Հայր սարկաւագ

Ս. Եպիսկոպոս... 'ի Լուսաւորչեան Հայոց սիւնոզն սրբոյ Եջմիածնի.

Թեմապետ... 'ի վիճակային կոնսիստորիայն Հայոց Երևանայ (կամ Վրաստանի և Իմերեթի կն.)

Հոգևոր... 'ի Հոգևոր կառավարութիւն Հայոց Գանձակայ.

Գործադիր... Արժանապատի Գործակալի վիճակին Հայոց Գողթայ.

Բ. ԱԶԽԱՐՀԱԿԱՆՆԵՐԻ

Իշխան.	—Պայծառափայլ իշխան.
Ժեյեթու.	—Նորին գերագանցութիւն.
Ազնւոստանի.	—Յարեմնունդ.
Մեծապատիւ յարոն.	—Մեծապատիւ պարոն.
Գանապատիւ օրինակ.	—Համեստափայլ օրինակ.
	Չնորհափայլ օրինակ.

Նամակի վերջաւորութիւնը:—Վերջաւորութիւնը միշտ նամակն ուղարկողի ունեցած զգացման յայտարարն է դէպի ընդունողը: Նամակի վերջում ստորագրութիւնից առաջ սովորաբար կրկնուում են այն բառերը, որոնք նամակի սկզբումն են լինում դրուած. այն է՝ «Մեծապատիւ Տէր», «Զերդ գերագանցութիւն», «Ամենապատիւ Սրբազան Հայր» ևայլն: Նամակի ամենից շատ գործածական վերջաւորութիւնները սորա են.

1. Խնդրեմ ընդունել յարգանքներս և անձնութիւնս
հաւատարմութեամբ մնամ Ձեզ,
մեծապատիւ տէր,

Խոնարհ ծառայ...

2. Անկեղծ յարգանքով և անձնութիւնս
պատիւ ունիմ մնալ Ձեզ, մեծազգոյ տէր,
Խոնարհ ծառայ...

3. Իսկական յարգանաց զգացմամբ
պատիւ ունիմ մնալ միշտ խոնարհ ծառայ
Զերդ պայծառափայլութեան

Մերձաւոր անձանց համար զորժ է դրուում հետեւեալ վերջաւորութիւնները.

«Հաճեցէք խնդրեմ ընդունել խորին յարգանացս հաւաստին . . . »

«Սպասելով Ձեր պատասխանին՝ մնամ միշտ Ձեր . . . »

«Ձեզ միշտ անձնուէր . . . »

«Մնամ Քեզ միշտ սիրող եղբայր . . . »

«Ձեր անձնուէր որդին . . . »

«Ընդունեցէք անկեղծ սիրոյ ողջոյնս . . . »

գ. Մի երկու զիտելիք նամակի ըուզանդակութեան կամ մարմնի մասին:

Անքաղաքավարութիւն է նամակ ուղարկել քերուածներով և յաւելուածներով:

Թուերը սովորաբար գրուում են թուանշաններով:

Ամեն երեսի ձախ կողմը և ներքեր երեք տողի շափ դատարկ տեղ պէտք է թողնել, որ լուսանցք է կոչուում. իսկ միւս երեսը անցնելու համար պէտք է սկսել ճիշտ այն տեղից, ուր որ առաջին երեսին վերնագիրն է սկսուում:

դ. Թուական:—Վաճառականութեան և գործի նամակներում թուականը գրութեան տեղը գրուում է նամակի երեսին վերեւի կողմը

դէպի աջ. բարձրաստիճան անձանց ուղղած նամակներում և այն նամակների մէջ, որոնցում յարգութիւնը՝ նամակագրութեան կանոնների խիստ պահանջութիւն է պահանջում, թուականն ու գրութեան տեղը գրում է նամակի վերջաւորութիւնից քիչ ներքև ձախ կողմը և մինչև անգամ այն երեսի վերջում, ուր աւարտում է նամակը:

Ե. Յետգրութեան:—Յետգրութեան կոչւում է նամակի այն մասը, որ կարևոր է լինում աւելցնել նամակին՝ նորա լրանալուց և ստորագրուելուց յետոյ:

«Յետգրութեան» հայերէն նամակներում սկսում է Յ. Գ. տառերով, Եւրոպացիք սկսում են P. S. տառերով, որ նշանակում է Post scriptum—այսինքն յետոյ գրուած:

Աշխատելու է խոյս տալ նամակների մէջ այդ տեսակ յաւելուածներից, և դոքա ներելի են միայն հաւասար կամ մերձաւոր անձանց ուղղած նամակներում և երբէք չպէտք է թոյլ տալ դնել բարձրաստիճան անձանց ուղղած նամակների մէջ. իսկ եթէ մարդ որևէ կարևոր բան մոռացել է նամակի մէջ՝ այն դէպքում միայն պէտք է Յետգրութեան անէ:

զ. Հասցէ:—Հասցէի առաջին և գլխաւոր պայմանը պարգութիւնն է և ճշտութիւնը: Նա-

մակը ծրարի մէջ փակելուց յետոյ՝ վերջնիս վերայ պէտք է գրել առաջ այն քաղաքի անունը, ուր նամակը ուղարկուում է, եթէ գաւառական քաղաք է՝ գրուում է թէ ո՞ր նահանգին է պատկանում. յետոյ գրուում է այն անձի պատուանունը կամ տիտղոսը, որին ուղղուում է նամակը և ապա նորա անունը, հայրանունն և ազգանունը: Նամակի վերջում գրուում է փողոցի անունը և տան համարը:

Եթէ մէկը պայմանաւորուած է որ իւր նամակներն առանց հասցէի ուղարկուին, որպէս զի ինքը փոստում ստանայ, այդ տեսակ նամակների վերայ փոխանակ փողոցի անունն ու տան համարը գրելու՝ գրում են *Poste restante*»:

Եթէ նամակը գրուում է միևնոյն քաղաքում բնակուող մէկին՝ ծրարի վերայ փոխանակ քաղաքի գրուում է՝ *այստեղ*:

Նորին Պայծառափայտութեան

Իշխան Ա. Բ.

Երևանգործարան փողոց տուն № 14.

Տիֆլիս.

Բ. ՄԱՍՆ

ՆԱՄԱԿՆԵՐԻ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ

Ե. ԾՆՈՐՀԵՒՈՐԸ ԵՎ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԷՑ ԿԸՄ ՄԵԾ ՏՕՆԵՐԻ ԱՌԻԹՈՎ

Ծնողներին ուղղուած.

Սիրելի հայրիկ և մայրիկ

Բոլոր հոգւով և անկեղծ սրտով շնորհաւորում եմ Ձեզ նոր տարին, սիրելի ծնողներ, և մի անգամ ևս մատուցանում եմ Ձեզ իմ շնորհակալիքը այն սիրոյ և հոգածութեանց համար, որ միշտ ունեցել էք Գուք ինձ վերայ կեանքիս առաջին օրերից սկսած: Հաւատացած եղէք, որ իմ սիրոյ զգացումներն ու որդիական անձնուիրութիւնը ընդ միշտ կմնան հոգուս մէջ: Ան-

համբերութեամբ սպասում եմ այն վայրկենին, երբ բաղդը կարժանացնէ ինձ Ձեր տեսութեան անձամբ յայտնելու Ձեզ իմ տածած զգացումները: Աղօթում եմ Աստուծուն և ամենայն հոգևով ցանկանում, որ առաջիկայ նոր տարին երջանկութիւն բերէ իւր հետ Ձեզ համար, փարատէ Ձեր ամեն հոգսերը և Ձեր բոլոր ձեռնարկութիւնները պսակէ լիուլի յաջողութեամբ. իսկ ամենից աւելի մաղթում եմ Ձեզ կատարեալ առողջութիւն ոչ միայն այս տարի, այլ և շատ ու շատ տարիներ: Հայցում եմ Ձեր ծնողական օրհնութիւնը իմ բոլոր ձեռնարկութիւնների վերայ. իսկ ես իմ կողմից ամեն կերպ կաշխատեմ Ձեր սիրոյն արժանի լինելու և գործով ցոյց տալու, թէ ինչքան անկեղծ է իմ յարգանքը և ինչպէս մեծ սէրս դէպի ձեզ: Մնամ Ձեզ միշտ անձնուէր և յաւէտ սիրող ուղի...

Սիրելի հայրիկ.

Քրիստոսի հրաշափառ Յարութեան առաջիկայ տօնը կարծեմ թէ աւելի է զգացնել տալիս ինձ հեռաւորութիւնս Ձեզանից և յիշեցնում սիրելի անցեալս. միակ մխիթարութիւնս է այս հեռաւոր վայրում կանխօրօք շնորհաւոր-

րել Չեզ առաջիկայ հանդիսաւոր տօնը և ցանկալ Չեզ բոլոր հոգւովս, որ ուրախութեամբ անցկացնէք այն և կատարեալ յաջողութեամբ, նոյնպէս և բարի առողջութեամբ, որ մաղթում եմ տայ Չեզ Աստուած երկար տարիներ: Խնդրեմ ինձ ևս շնորհակցեալ և յիշէք, որ առաջին «Քրիստոս յարեալ» թէպէտ և հեռուից Չեզ եմ ուղղում: Հայցելով Չեզ ծնողական խրատներն ու օրհնութիւնը իմ բոլոր գործերիս վերայ, մնամ Չեզ ի սրտէ սիրող և հարազատ որդի...

Միրելի և թանկագին մայրիկ.

Մօտենում է նոր տարուայ օրը, երբ ես սովոր եմ անձամբ մատուցանել Չեզ իմ շնորհաւորութիւնները և առբերել այն ցանկութիւններս ու խնդրուածներս, որոնց ամեն օր ուղղում եմ դէպ Աստուած Չեզ թանկագին առողջութեան և Չեզ բոլոր ցանկութիւնների կատարման համար. իսկ այժմ բազմի բերմունքով ստիպուած եմ այդ անել հեռուից. հաւատացէք, թանկագին մայրիկ, որ այս նամակը ոչ թէ ձեռնակութիւն կատարած լինելու համար եմ գրում, այլ մարուր հոգւով. ուստի և յոյս ունիմ, որ իմ բոլոր բազմանքները Չեզ

բաղտաւորութեան, յաջողութեան և առողջու-
թեան նկատմամբ անշուշտ կկատարուին. ես
իմ կողմից իբրև շնորհակալութիւն Ձեր իմ մա-
սին տարած հոգացողութեանց համար կաշխա-
տեմ առաջիկայ տարին ևս ուրախացնել Ձեզ
իմ յառաջադիմութեամբ գիտութեանց մէջ: Հա-
ճեցէք խնդրեմ իմ շնորհակալութիւններս նոր
տարուայ առիթով յայտնել մեր բոլոր բարե-
կամներին և ծանօթներին: Ես, փառք Աստու-
ծոյ, առողջ եմ, սակայն չեմ կարող ուրախ լի-
նել, առաջին անգամ այսպիսի մի տօնի հան-
դիպելով ծնողական տանիցս հեռու: Ձերմա-
զինս համբուրում եմ Ձեզ և մնամ իսկական
անձնուիրութեամբ, միշտ Ձեզ ջերմ սիրող
դուստր . . .

Ազգականներին ուղղուած.

Սիրելի եղբայր Արամ.

Թէպէտև բազմը մեզ հեռացրել է միմեան-
ցից, սակայն հաստատ հաւատում եմ, որ հոգ-
ւով մենք միասին ենք ապրում. ուստի և ակա-
մայից յիշում եմ անցած գնացած անգին ժա-
մերը, երբ մենք ուրախ ուրախ դիմաւորում

19567-58

էինք Քրիստոսի ծննդեան տօնին. այժմ միմեանցից հեռու լինելով՝ ես պարտք եմ համարում ինձ գրովս արտայայտել իմ անկեղծ շնորհաւորութիւնները առաջիկայ տօներէ առիթով և ցանկալ Քեզ ամենայն բարիք և կատարեալ յաջողութիւն նոր ընտրածդ ասպարիզի մէջ. լիայոյս եմ, որ իմ շնորհաւորութիւնը կընդունես ոչ ինչպէս դատարկ բառեր, այլ այնպէս, ինչպէս ուղարկում է Քեզ միշտ սիրող եղբայրդ: Որովհետև շատ ժամանակ չէ անցել, ինչ որ քեզ տեղեկութիւններ եմ հաղորդել իմ այժմեան վիճակի մասին, որ այնուհետև չէ փոխուել, ուստի խօսքս չերկարացնելու համար այսօրանս կասեմ ընդհանրապէս, որ ողջ եմ, առողջ և առ այժմ բազդը ժպտում է ինձ: Ցտեսութիւն, սիրելի եղբայր, սրտագին համբոյրներով մնամ Քեզ միշտ անձնուէր և անկեղծ սիրող եղբայրդ Վարդգէս Ազանեանց:

Սիրելի պապս.

Յիշելով, թէ ինչպէս վաղ ժամանակ իմ՝ ծննդավայրիցս հեռանալուց առաջ, մանկութեանս օրերից, մենք ինչպէս լաւ էինք անցկացնում Ձեզ մօտ բարեկենդանի օրերը և թէ

ինչպէս հոգացողութեամբ էիր վերաբերում դէպի մեզ, ինձ, որ այժմ հռու եմ գտնուում հարազատներիցո, մի կողմից առանձնապէս հաճելի է անցեալի յիշողութիւնները, իսկ միւս կողմից տխուր եմ, որ անկարող եմ Ձեր ուրախութեանց մասնակից լինել, ուստի և ստիպուած եմ կանխօրօք շնորհաւորել Ձեզ այստեղից և ցանկալ Ձեզ շատ այսպիսի տօնախմբութիւնների արժանանալ Ձեր կեանքում: Միշտ առանձին հրճուանքով յիշելով Ձեզ, մնամ անկեղծ անձնուիրութեամբ Ձեր թոռն Գիսակ Վահանեան:

Իմ սիրելի, բարի քեռի.

Ձեր՝ դէպի ինձ ունեցած մշտական սէրը յուսադրում է ինձ, որ հաճութեամբ պիտի ընդունիր իմ սրտագին շնորհաւորութիւնները նոր տարուայ առիթով. սիրտս և հոգիս բարի բարի ցանկութիւններով լի են Ձեզ համար. ամեն օր մաղթանքներ եմ առարում առ Աստուած, որ նա Ձեզ տայ բարեբաղդութեամբ և անդորրութեամբ լի երկայն օրեր: Իսկ ամենից մեծ ցանկութիւնս, որի կատարումը խիստ մեծ գին ունի ինձ համար, Ձեր սէրն ու հովանաւորու-

Թիւնը շահելն է, որոնց արժանի լինելու ես միշտ ջանք եմ գործ դնում: Խորին յարգանքով և յաւէտ անձնուիրութեամբ, մնամ ձեզ սիրող քեռորդին...

Կողմնակի անձանց ուղղած.

Իմ թանկագին և սիրելի Նուարդ.

Անկեղծ համակրութիւնս դէպի քեզ թելագրում է ինձ վերարտագրել մեր անցեալ յիշողութիւնները և ցանկալ քեզ բարեբաղտ օրեր Նոր տարուայ տօնի առիթով: Հաւատացիր, որ եթէ մէկի բաղդաւորութիւնը մօտ է իմ սրտին, այդ հէնց քոնն է, ուստի և հոգւով շափ ցանկանում եմ, որ առաջիկայ Նոր տարին ևս առողջութիւն և երջանկութիւն բերէ քեզ համար:

Առիթից օգտուելով և ինչան մեր նախկին բարեկամութեան խնդրեմ ընդունել լուսանկարս և յիշէք ինձ, խնդրեմ ընդունիր մշտատե բարեկամութեանս և յարգանացս հաւաստիքը, որով մնամ քեզ անկեղծ սիրող ընկերուհի...

Մեծարգոյ պարոն

Վահան Յոլակեանց.

Ձեր անսպառ բարութիւնը, որ ես վայելել եմ վաղ ժամանակներից և մանաւանդ անցեալ տարի ծանր հիւանդութեանս ժամանակ, պարտք են դնում ինձ վերայ սրտիս ներքին բարեմաղթութիւնները արտաքուստ ևս յայտնելու և նոր տարուայ առիթով շնորհաւոր տարեդարձ մաղթելու Ձեզ: Ձեր բարեբաղդութիւնը իմ սրտի ցանկութիւնն է և մշտամուռն աղօթքիս առարկան. թող Աստուած վարձատրէ Ձեզ այն ամենի փոխարէն, ինչ որ արել էք ինձ համար. և պահպանէ ձեր թանկագին կեանքը: Խնդրեմ շնորհաւորութիւնս ընդունուած սովորութեան մի նշան շհամարէք, այլ որպէս Ձեզ անձնուէր մի սրտի խորքից արտադրուած ցանկութիւն: Խորին վերապատուութեամբ և անձնուէր հաւատարմութեամբ մնամ խոնարհ ծառայդ...

Մեծապատիւ Տէր

Հայկ Արմենեան.

Աններելի ապերախտ պիտի համարուէի, մեծարգոյ վարժապետ, եթէ այս նոր տարին

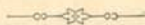
զանց անէի Ձեզ իմ երախտագիտութիւնս յայտնել Ձեր աշխատութեանց և խնամքի համար: Հաւատացէք, որ բացի շնորհակալութիւնիցս ես նաև երախտապարտ եմ Ձեզ, որովհետև Ձեր տուած դասերն ու կրթութիւնը պիտի կազմեն իմ ապագայ կեանքիս հիմքը և ես խոստանում եմ, որ այսուհետև ևս կհետևեմ Ձեր բարի խորհուրդներին և ուսման մէջ կունենամ առաւել փոյթ և եռանդ, ինչ որ և Ձեր ցանկութիւնն է: Հաճեցէք խնդրեմ ընդունել իմ ամենախորին շնորհակալութիւնը և երախտագիտութեանս այս նոր ապացոյցը և մնամ Ձեր ի սրտէ անձնուէր աշակերտ...

Սիրելի բարեկամ և ընկեր
Հրաշեայ.

Ժամանակը բաժնեց մեզ և թէպէտ մենք մէկմէկուց հեռու և բոլորովին տարբեր ճանապարհներով գնացինք, բայց կարծում եմ երբէք ոչ ոք չէ կարող մեզ բաժանել, որովհետև անկարելի է մոռանալ այն քաղցր բարեկամութիւնը, որ մենք անցրել ենք միասին և ոչ մի ժամանակ նոր բարեկամը չէ կարող փոխարինել մանկութեան ընկեր հին ու բարի բարե-

կամին: Թոյլ տուր, ուրիմն, սիրելի ընկեր,
սրտանց շնորհաւորել քեզ առաջիկայ նոր տա-
րին և ցանկալ քեզ ամենայն բարիք:

Որովհետև ես առաջ քեզ ծանօթացրել եմ
իմ կենցաղավարութեան հետ, ուստի և այժմ
բաւականանում եմ միայն շնորհաւորութեամբ,
համարելով, որ մեր ընկերական բարեկամու-
թիւնը վերանորոգելով՝ մի փոքրիկ բաւակա-
նութիւն պատճառած պիտի լինիմ քեզ: Ցտե-
սութիւն, սիրելի բարեկամ, մնամ միշտ քեզ
անձնուէր ընկեր...

Ծննդեան կամ անուանակոչութեան տօնի
առիթով.

Սիրելի հայրիկ.

Մօտենում է մեր ամբողջ գերդաստանի հա-
մար ուրախառիթ օրը—Ձեր ծննդեան տարե-
դարձը: Ոչ տարիները, ոչ հեռաւորութիւնը չեն
կարող մոռացնել իմ յիշողութիւնից այնտեղա-
նիկ ժամանակները, երբ ես անձամբ էի մա-
տուցանում իմ շնորհաւորութիւնները. բայց ինչ
արած. ամբողջ հոգևով աղաչում եմ այժմ զը-

րովս ընդունել իմ շնորհաւորութիւնը. մաղթում եմ առ Աստուած, որ թէ այս և թէ շատ այսպիսի տարեդարձներ անցկացնէք ուրախ, առողջ և երջանիկ, շրջապատուած Ձեզ սիրող զաւակներով: Եթէ եռանդագին խնդրուածներս լսելի լինին, նոյն զգացումներն ու նոյն ցնծութիւնը երկար ժամանակ յայտնելու անպատմելի հաճութիւն պիտի ունենամ: Կրկին անգամ ցանկանում եմ Ձեզ՝ յաջողութիւն բոլոր գործերիդ, իսկ որ գլխաւորն է առողջութիւն, որ այնքան թանկ է և անհրաժեշտ մեր ամբողջ ընտանիքի համար: Ջերմագինս համբուրելով Ձեզ՝ մնամ խորին յարգանքով և անշափ սիրով Ձեր սրբին...

Սիրելի և թանկագին մայրիկ.

Քո ծննդեան տօնը հանդիսաւոր և սուրբ օր է իմ կեանքումս. հէնց որ զարթնում եմ ես՝ առաջին պարտքս լինում է խնդրուածքներ վերառաքել դէպի Ամենաբարձրեալը, որ նա երկայն կեանք շնորհէ քեզ, կատարեալ առողջութիւն և ցնծալից ուրախութիւն ընտանիքիդ շրջանում. ինչ որ ինձ է վերաբերում, ես ամեն կերպ աշխատում եմ ընթանալ քո ցանկութիւններիդ ու յոյսերիդ համեմատ և իմ պարտաճա-

նա չուժեամբ մխիթարել քեզ և ապացուցանե-
լիմ անձնուիրութիւնս դէպի քեզ և շնորհակա-
լութիւնս քո ինձ վերայ ունեցած խնամքների
փոխարէն: Համբոյր քեզ, սիրելի մայրիկ, բլւր
համբոյր և մնամ միշտ անձնուէր և սիրող
դուստրդ...

Սիրելի եղբայր

Վաղարշ.

Յիշում ես, սիրելի եղբայր, թէ ինչպէս
դեռ մեր մանկութեան ժամանակ անհամբերու-
թեամբ սպասում էինք յունուարի 5-ին, այն-
պէս էլ այժմ վաղօրօք միտս է գալիս այդ և
վաղօրօք էլ գրում եմ այս նամակը, որ դու իմ
հաշուով պիտի ստանաս ճիշտ քո ծննդեան
տարեդարձի օրը և յիշես, որ եղբայրդ միշտ
սիրում է քեզ: Եղբայրական սիրով շնորհաւո-
րում եմ քեզ և մաղթում երկրային ամեն
բարիք. չեմ հրկարացնում խօսքս, որովհետեւ
դու շատ լաւ գիտես, որ ես չեմ կարող չցան-
կալ քեզ ամեն լաւ բան: Անկեղծ ողջոյնս խնդ-
րեմ յայտնես յարգելի... ին և նորա որդւոց,
թէպէտ նորա ինձ չեն ճանաչում, բայց թող
գիտենան, որ ես նոցա սիրում եմ և յարգում:

Յտեսութիւն, սիրելի եղբայր. մնամ քեզ միշտ
պատրաստակամ և անձնուէր եղբայր...

Միրելի հօրեղբայր.

Մերձենում է Ձեր ծննդեան տարեդարձը,
ուստի և ես միացնում եմ իմ ձայնը Ձեր մեր-
ձաւոր ազգականների ձայնին և ազաչում Ես-
տժուն, որ Նորա հովանու տակ հասնիք խո-
րին և բաղտաւոր ծերութեան, շատ և շատ ան-
գամ տօնէք Ձեր ծննդեան օրը և բարեմաղ-
թութիւններ ընդունէք Ձեզ սիրող բարեկամ-
ներից: Այս օրը միշտ յիշեցնում է ինձ Ձեր
ինձ արած բարիքները, ուստի և թոյլ տուէք
ինձ անկեղծ սրտով ողջունել Ձեզ և այս երկ-
տողսվ վկայել Ձեզ իմ սէրն ու համակրութիւնը:
Տայ Աստուած, որ ես արժանի լինիմ դարձեալ
շատ անգամ շնորհաւորել Ձեր տարեդարձի օրը,
պարզէ՛ Ձեզ Տէրը երկար տարիներ, այս է Ձեզ
սիրող եղբօրորդու անկեղծ ցանկութիւնը: Մնամ
միշտ Ձեզ անձնուէր...

Յագմայարգ բարեկամ
Պարոն Դրաստամատ.

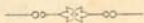
Թէպէտ ծննդեան տօն շնորհաւորէքը միայն ընդունուած քաղաքավարութեան հարկ հատուցանել է համարում, բայց ես համոզուած եմ, որ Դուք իմ նամակս լոկ ձեռնարկութեան կատարում չէք համարի. Դուք ինձ այնպէս լաւ էք ճանաչում, որ իմ արածը երբէք կեղծարութիւն չի թուայ Ձեզ, այլ ուղղակի Ձեր դէպի ինձ ունեցած բարի համակրութիւնից առաջացած զգացմանցս անկեղծութեան հաւատարմութեւ ուրեմն հետեւելով ընդհանուր սովորոյթին՝ ցանկանում եմ Ձեզ առողջութիւն, հոգու անդորրութիւն և ընտանեկան երջանկութիւն մինչև խօրին ծերութիւն և խնդրեմ ապագայում ևս չզլանալ ինձ Ձեր անգնահատելի բարեկամութիւնը, որ ևս բազմ եմ ունեցել վայելել մինչև այժմ: Իսկական յարգութեամբ և անձնուիրութեամբ պատիւ ունիմ մնալ միշտ Ձեզ յարգող բարեկամ...

Չերդ Գերազանցութիւն
Կարապետ Յարութիւնեան.

Վստահանում եմ դէպքից օգուտ քաղել, մատուցանելու Չեզ իմ անկեղծ շնորհակալութիւնը այն շնորհների համար, որ ցոյց էք տուել Գուք ինձ և շնորհաւորելու Չեր Գերազանցութեան անուանակոչութեան տօնը. ընդ նմին ցանկանում եմ բոլոր սրտով առաջիկայում ևս շատ և շատ անգամ կատարել նման տօնախմբութիւններ ի մխիթարութիւն այն ամենքի, որոնք բազմ ունին Չեզ շրջապատելու. մալթում եմ առ Աստուած, որ օրհնէ Չեր բոլոր բարի ձեռնարկութիւններն ու գործերը և շնորհէ Չեզ անգորրութիւն և երկար կեանք լի առողջութեամբ:

Խորին յարգանքով և կատարեալ անձնուիրութեամբ պատիւ ունիմ մնալ,

Չերդ Գերազանցութեան
Խոնարհագոյն ծառայ...

Ամուսնութեան առիթով.

Սիրելի և պատուական եղբայր
Կորիւն.

Գիտես, որ մեր վաղեմի ցանկութիւնն է քեզ ամուսնացած տեսնել, ուստի և կարող ես իմանալ թէ ինչ գոհունակութիւն պատճառեց ինձ քո հարսանիքի լուրը: Ամուսնութիւնը երջանկութիւն պիտի բերէ քեզ, որովհետև ընտրել ես քեզ համար մի առաքինի ու բարենշան անձն իբրև կենակից, որ վաղուց ծանօթ է մեզ: Հոգևով չափ ուրախ եմ ինչպէս ընտրութեանդ, այնպէս էլ ամուրի կեանքիդ վախճան տալուդ վերայ: Կաղաչեմ, որ Աստուած շնորհէ Ձեզ առողջութիւն և երջանիկ ապագայ: Ներեցէք խնդրեմ, որ բարեմաղթութիւններս նուիրեմ Ձեր ամուսնոյն, իսկ ողջոյններս նոր բարեկամներիդ: Համբոյր քեզ, նոյնպէս ամուսնոյդ և իմ քրոջ, և մնամ քեզ միշտ սիրող քոյր...

Սիրելի և պատուական քոյր Անոյշ.

Վերջապէս ուրախացրիր ինձ քո ամուսնութեան համբաւով. վաղուց է որ իմ սրտի

ցանկութիւնն էր քեզ պսակուած տեսնել իմ
յարգած... ի հետ, ճանաչելով ամուսնուդ որ-
պէս մի կրթուած, բարի և առհասարակ ամեն
կողմից քեզ արժանի. ես չեմ կասկածում, որ
այդ ամուսնութիւնը բարեբաղդ պիտի լինի:
Հաւատացէք, որ Ձեր երջանկութիւնը ինձ հա-
մար ճշմարիտ ուրախութիւն է. յոյս ունիմ շու-
տով տեսնել Ձեզ և անձամբ իմ խնդակցու-
թիւնը յայտնել, իսկ առ այժմ համբուրում եմ
քեզ և խնդրեմ ամուսնուդ յայտնես իմ խորին
յարգանքս: Մնամ քեզ միշտ սիրող եղբայր...

Սիրելի հօրեղբայր.

Սրտանց շնորհաւորում եմ Ձեր դստեր և
իմ քոյրիկի ամուսնութիւնը բազմայարգ... ի
հետ. այս լուրը մեծ ուրախութիւն պատճառեց
ինչպէս ինձ, այնպէս էլ ամբողջ զերգաստանին,
որովհետև դորանից յարմար ընտրութիւն դրժ-
ուար կարելի էր սպասել, մանաւանդ որ Ձեր
գուտարը մարդու է գնացել մի անձի, որ իւր
ազնուութեամբ և ընտիր բնաւորութեամբ յար-
գանք և սէր է վայելում իրան մօտիկ ճանա-
չողներին կողմից: Խնդրեմ նորապսակներին հա-
գորդէք իմ և մեր ընտանիքի խնդիրը, որ չզլա-

նան այցելել մեզ, որպէս զի առիթ ունենանք
աւելի մօտից ծանօթանալ Ձեր պատուական
փեսայի հետ: Ի խորոց սրտէ ցանկալով Ձեզ
ամենայն յաջողութիւն և բարիք, մնամ ձեզ
միշտ սիրող...

Մեծարգոյ

Պարոն Արմենակ.

Ոչ մի նորութիւն չէր կարող այն ուրա-
խութիւնը պատճառել ինձ, ինչ որ Ձեր ամուս-
նութեան ասորոթելի համբաւը. հաստատ հաւա-
տացած եմ, որ այս գուգաւորութիւնը բարե-
բաղդ պիտի լինի Ձեր բոլոր կեանքում, Ձեր
ընտրութեան հաւանում են ամեն նկատմամբ,
ուստի մեզ՝ Ձեր բարեկամներին, մնում է
ցանկալ ամուսնոյդ հետ միասին առողջութիւն
և փոխադարձ սէր ամբողջ կեանքում: Խնդրեմ
ընդունել իմ սրտագին շնորհաւորութիւնս և ան-
կեղծ սէրս, որով մնամ յաւէտ Ձեզ սիրող և
անձնուէր...

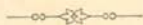
Սիրելի և թանկագին ընկերուհի
Աստղիկ.

Ձեռ կարող երևակայել, թէ ի՞նչպէս ուրախացրեց ինձ քո պսակուելու լուրը: Եթէ ես այսքան ջերմ և անկեղծ շփրէի, կարող էի նախանձել քեզ, որ դու այսպիսի համակրելի և ամեն կողմից արժանաւոր ամուսին գտար: Յանկանում եմ քեզ երջանիկ օրեր. և մնամ միշտ քեզ սիրող...

Սիրելի բարեկամներ.

Երբ Ձեր ազգականներն ու անկեղծ բարեկամները իրանց շնորհաւորութիւններն են ուղղում Ձեզ Ձեր ոսկեայ (կամ արծաթեայ) հարսանեաց առթիւ, որ ներկայումս մի հազուագիւտ երևոյթ է մեր մէջ, ես թէպէտև հեռու, բայց հոգւով և սրտով տեղափոխւում եմ իմ հայրենի աշխարհը և միանում եմ ուրիշների հետ, նուիրելու Ձեզ իմ սրտագին շնորհաւորութիւններս և բարեմաղթութիւնները Ձեր կեանքի այդ հանդիսաւոր օրուայ առթիւ և ցանկանում կատարեալ երջանկութիւն: Եյդ օրը յիշեցնում է ինձ շատ բան, որի համար պար-

տական եմ ես Ձեզ: Գուր էլիք, որ եռանդուն մասնակցութիւն ունեցար իմ կրթութեան գործի վերաբերութեամբ և արիք ինչ որ կարելի էր. Ձեր արած բոլոր բարիքները մտքումս են և երբէք չեմ մոռանայ և միշտ կազաչեմ Աստուծուն, որ տայ Ձեզ առողջութիւն և բարեբաղդ օրեր: Մնամ իսկական յարգանքով և խորին անձնուիրութեամբ Ձեզ միշտ սիրող թողն Ջարմայր:

Որդու ծննդեան առիթով.

Սիրելի եղբայր Չաւարչ.

Քո հաղորդած լուրը, որ Աստուած պարգևել է քեզ անդրանիկ դուստր-զաւակ—ինձ անչափ ուրախացրեց: Ի գուր չէ որ առաջինը դուստր է տուել Ձեզ Աստուած, դա մի նշան է, որ շատ արու զաւակներ էլ պիտի ունենար, որոնք կարող էին չափազանց ծանրաբեռնել մօրը իրանց հոգսերով, եթէ նա ասպագայում մի յուսալի օգնական դուստր չունենար, ուստի պէտք է մխիթարուիք Ձեր ամուսնական կեանքի այս անդրանիկ պարգևով. ճշմարիտ է մենք

տղամարդիկս միշտ ցանկանում ենք, որ շուտով մի արու դաւակ ունենանք, որ թէ մեզ օգնէ, թէ ցեղը պահպանէ, բայց պէտք է չմոռանալ, որ աղջիկը շուտով մեծանալով թէ մօրը կօզնէ և թէ ապագայ մի ընտանիքի հիմքը կկազմէ: Ցաւում եմ, որ չեմ կարող շուտով Ձեզ մօտ լինել և գրկել Ձեր սիրոյ առաջին գրաւականը, անհրաժեշտ գործերս գրկում են ինձ այդ բաւականութիւնից. շնորհաւորում եմ Ձեզ և ցանկանում, որ Աստուած պահպանէ տիկնոջդ և նորածնի կեանքը և առողջութիւն պարգևէ նոցա:

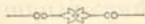
Ջուտափոյթ տեսութեան ակնկալութեամբ մնամ Ձեր ընտանիքի ամեն ուրախութեանց նախանձախնդիր և քեզ անկեղծ սիրող եղբայր...

Սիրելի և պատուական ազգականներ.

Ոչինչ բան չէր կարող ինձ այնքան ուրախութիւն պատճառել, ինչպէս այն լուրը, որ իբրև լրումն Ձեր երջանիկ ամուսնութեան Աստծուն հաճելի է եղել պարգևել Ձեզ արու դաւակ, որ այնքան ցանկանում էիք և անհամբեր սրտով սպասում: Դա հաստատ ապացոյց է Տիրոջ օրհնութեան Ձեր ամուսնական կեանքին: Յոյս ունիմ և սրտանց ցանկանում եմ, որ նո-

բաժինը ստանայ այն բարեմասնութիւնները, որոնցով օժտել է Ձեզ Աստուած ե պարգևէ նորան երկար կեանք յուրախութիւն և ի մխիթարութիւն ծնողների:

Խնդրեմ ընդունէք իմ անձնուիրութեանս հաւատարմքը և ջերմագին սէրս, որով մնամ միշտ Ձեզ յարգող օր. Զարուհի:

Կեանքի այլ դէպքերի առիթով.

Անգին և պատուական Հայրիկ.

Մեծ ցաւով լսեցի ձեր հիւանդութեան լուրը, մանաւանդ որ վտանգաւոր է եղել այն. և հազար ու մի բան էր անցնում մտքովս: Այն միտքը, որ կարող էի զրկուիլ նորանից, ում հետ ես կապուած եմ հոգւոյս բոլոր զօրութեամբ և որին ես անշափ սիրում եմ, ամբողջ հանգստութիւնը խլեց ինձանից, այնպէս որ գործով զբաղուելու բոլոր ընդունակութիւնս գրեթէ կորցրի. ամեն օր մտահոգ պաղատանքներով դիմում էի առ Աստուած քեզ առողջութիւն պարգևելու, որ լսելով որդուդ ջերմագին խնդրուածքը՝ թեթևութիւն է շնորհել Քեզ: Քիտէք

ինչ անպատմելի ուրախութեամբ իմացայ ես
Ձեր առողջանալու լուրը և ի՜նչ ցնծալից հան-
գատութիւն պարզեց նա ինձ, այնպէս որ ինչ-
քան առաջ ամեն ինչ մռայլ էր երևում ինձ,
այնքան էլ այժմ ամեն ինչ ներկայանում է ինձ
պայծառ դոյներով և արդէն սկսել եմ նախկին
եռանդով նուիրուել իմ պարապմունքներին:
Մաղթում եմ առ Տէր, որ պահպանէ Ձեր
կեանքը և բարի առողջութիւն պարզեէ Ձեզ:
Հոգեբուղիս յարգանքով համբուրում եմ Ձեր ձեռ-
քը և նորանոր ուրախալի համբաւների ակնկա-
լութեամբ Ձեր առողջութեան մասին՝ մ՛նամ
ջերմագինս սիրող և անձնուէր որդիդ...

Սիրելի բարեկամ

Պարոյր.

Լաւ գիտենալով, թէ ինչպէս դժուար է
մեզ համար կեանքի երջանկութիւն ձեռք բերել
և որ մեր բոլոր բարեկեցութիւնը կախումն ու-
նի անձնական մշտատե աշխատանքից, ես չա-
փազանց վշտացայ Ձեր հիւանդութեան վերայ
և այնպէս ուրախ եմ առողջութեանդ համբա-
ւի վերայ, որ անկարող եմ այն արտայայտել
լիովին: Թողնելով առ այժմ իմ մասին խօսելը,

սրտանց շնորհաւորում եմ առողջանալդ և ցանկանում որ կատարելապէս առողջութիւն գըտնես. իբրև սրտակից խնդրում եմ զգուշանաս խանգարուած առողջութեանդ, աշխատիր փոքր առ փոքր, ոյժիդ չափ միայն և ոչ միանգամից: Յոյս ունիմ շուտով կաւետես ինձ կատարեալ ապաքինութեանդ մասին և մնամ միշտ քեզ սրտակից բարեկամ...

Մեծապատիւ պարոն
Գարեգին.

Մեծ խնդութեամբ իմացայ, որ Գուք երկար սպասելուց յետոյ՝ վերջապէս ստացել էք այն բարձր պաշտօնը, որին Գուք վաղուց արժանի էիք: Իմ ուրախութիւնս աւելի մեծ է այն պատճառով, որ այժմ Գուք կարող էք ապրել ապագայ երջանկութեան յուսով, միայն թող Աստուած Ձեզ ոյժ պարգևէ Ձեր վերայ դրուած ծանր պաշտօնը վարելու առանց Ձեր ցանկալի առողջութեանը վնասելու: Ձեր աշխատութիւններն անշուշտ կսպսակուին, որովհետև, ինչպէս լսել եմ, իշխանութիւնն ուշադրութիւն է դարձնում Ձեր օգտակար աշխատութեանց և ընդունակութիւնների վերայ:

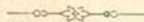
Լիայոյս եմ, որ Գուք առաջիկայում ես
չէք զլանայ Ձեր բարեկամութիւնն ինձանից և
առաջուան պէս կարժանացնէք ինձ Ձեր նա-
մակների, որովհետև ոչ որ այնքան չէ հետա-
քրքրում Ձեր յառաջագիմութեամբ և երջան-
կութեամբ, որքան Ձեզ անձնուէր...

Իմ անդին եղբայր
Լևոն.

Չափազանց ուրախացայ ես լսելով որ նոր
պաշտօն ես ստացել, հողւով շափ սիրելով թէ
քեզ և թէ հարսիս, ցանկանում եմ որ միշտ
առաջ գնաս ու աշխատիս ընդհանրութեան օգ-
տի համար. ի խորոց սրտէ աղաչում եմ Աս-
տծուն որ առողջութիւն և երջանկութիւն պար-
զէ քեզ: Եթէ իմ վիճակն առանձնապէս նա-
խանձիլի չէ, առաւել ևս գոհութիւն է պատ-
ճառում ինձ իմ հարազատիս բարեյաջողութիւնն
ու ապահով վիճակը: Հաւատան եղբայր, որ ոչ
որի սրտին այնքան մօտիկ լինել չէ կարող քո
և ընտանիքիդ ուրախութիւնը, ինչքան քեզ ան-
կեղծ սիրող և անձնուէր եղբօրդ...

Սիրելի քոյրիկ Անահիտ.

Վերջապէս իմացայ, որ Տիրոջ յաջողութեամբ ողջամբ ժամանել ես Արտաշատ քաղաքը: Այդ ամբողջ տաժանելի ուղևորութեանդ ժամանակ ես չափազանց անհանգիստ էի, և ահա այժմ սիրտս հանգստացաւ ցանկալի նամակդ ստանալուց յետոյ: Մնում է այժմ ցանկալ, որ առողջ լինիս, բաղտաւոր և գործերից մէջ յառաջագէմ. յոյս ունիմ այս բոլորը կկատարուի, որովհետև իմ ցանկութիւնը բղխում է քեզ ջերմագինս սիրող եղբօր մաքուր հոգուց: Խնդրեմ մի զրկիր ինձ քո նամակներից, որովհետև գործունէութեանդ սկզբում ամեն մի քայլ հետաքրքրական է մեզ համար: Քո հեռանալուց յետոյ առանձին նոր բան չէ պատահել կամ հետաքրքրող, սկզբում միայնութիւն էի զգում, իսկ այժմ փոքր առ փոքր ընտելանում եմ վիճակիս: Զերմաջերմ համբուրիւ մնամ քեզ անկեղծ սիրող եղբայր...

Բ. ՊԱՏԱԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆՈՐՀԱՌՈՐԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐԻ

Սիրելի որդի.

Ես և որդեսէր մայրդ սրտագին շնորհակալութիւններս ենք յայտնում Նոր տարուայ առթիւ շնորհաւորութեանցդ համար: Ամենալաւ շնորհակալութիւնը մեր ծնողական սիրոյ և հոգածութեան փոխարէն մենք միշտ պիտի համարենք այն ջանքը, որ դու գործ ես դնում ազնիւ և օգտակար մարդ դառնալու և դորան հասնելը կլինի մեր ամենամեծ վարձատրութիւնը քո դաստիարակութեան համար ունեցածս աշխատանքների փոխարէն: Աշխատիր, որդի, օրաւուր կատարելագործուիլ ուսման և գիտութեան մէջ և արիւրար մարտնչել կրքերի գէմ: Գու այնպիսի հասակումն ես, որ հեշտ է քեզ համար ձեռք բերել այն ամենը, ինչ որ անհրաժեշտ է քեզ ապագայի համար: Ամբարիք քո մէջ բարւոյ սերմերը և ապագայում կմխիթարուես ընտիր պտուղներ կլծելով: Անշուշտ կկատարես խոստումդ և այս տարի ևս Նոյն բարի գաւակը կլինիս մեզ համար, ինչպէս եղել

ես մինչև ցարդ. այնուհետև վստահ կարող ես
ուպասել մեզանից այն ամենի, ինչ որ անհրա-
ժեշտ է քո երջանկութեան համար:

Նախախնամողի Աջը թող պահապան լինի
քեզ և այս Նոր տարում և թող ցօղէ Նա քեզ
վերայ իւր երկնային օրհնութիւնը, այս է հօրդ
և մօրդ միակ ցանկութիւնը քեզ համար. համ-
բուրում ենք քեզ կարօտագին սիրով և մնամ
քեզ սիրող հայր...

Սիրելի և պատուական քոյր
Զարմանդուխտ.

Անշափ շնորհակալ եմ Նոր տարուայ շնոր-
հաւորութեանդ և այն ջերմ զգացմանցդ համար,
որ արտայայտել էիր նամակիդ մէջ: Փոխադար-
ձաբար շնորհաւորում եմ քեզ առաջիկայ Նոր
տարին: Ճշմարիտ է շնորհաւորութիւնս մի
փոքր ուշացած է: Բայց այս կայ, որ անկեղծ է
և սրտանց: Ուրախութիւն մաղթելու պէտք չու-
նիս, որովհետև շրջապատուած ես հարազատ-
ներով և մօտիկ ծանօթներով, ի հարկէ չես էլ
կարող զգալ թէ ինչ ձանձրոյթ է զգում օտա-
րութեան մէջ ապրող մարդը: Ես ևս քեզ պէս
փափագում եմ շուտափոյթ տեսութեան. բայց

չէ որ անհրաժեշտ հարկն է հեռացրել մեզ միմեանցից, ուստի և սպասենք յաջող ապագային: Ողջ լեր և բազտաւոր, ողջոյնս յայտնիր բոլոր ազգականներին և ծանօթներին, և ընդունիր կարօտալի համբոյրս, որով մնամ քեզ հոգւով շափ սիրող եղբայրդ...

Սիրելի և բարի Վարսենիկ.

2գիտես թէ ինչքան ուրախացրեց ինձ քո շնորհաւորական գրութիւնը նոր տարուայ առիթով. նա յիշեցրեց ինձ անցած գնացած ժամանակները, երբ մենք միասին ապրում, միասին դիմաւորում էինք կաղանդին: Աւելի լաւ նուէրով չէիր կարող ինձ ուրախացնել, քան քո չքնադ պատկերդ ուղարկելով. ճշմարիտ է դու մի քիչ փոխուել ես, բայց դարձեալ ամեն ինչ յիշեցնում է այն քնքոյշ ընկերունիս, որ երկար ժամանակ ուրախակից և տրտմակից է եղել ինձ: Մաքուր զգացմամբ ցանկանում եմ քեզ և այս նոր տարուայ ընթացքում ամենայն բարիք. չեմ թւում այդ բարիքները, որ ձեռականութիւն չհամարես, աղաչում եմ միայն, որ իմ իզները քո նկատմամբ ընդունես այնպէս, ինչպէս որ ես ընդունում եմ քոները: Ցա-

ւում եմ, որ հէնց այժմ անկարող եմ իմ կենդանագիրն ևս յղել քեզ, որովհետև պատրաստի չունիմ առ այժմ, սակայն յուսամ մօտ օրերս պարտքս կատարեմ. սպասիր և յիշիր միշտ քեզ անձնուէր և սրտագին սիրող ընկերուհուդ...ին:

Սիրելի ազգական
Յուսակ.

Նոր տարուայ առիթով ուղղած շնորհաւորութիւններդ մեծ խնդութիւն պատճառեցին ինձ և քո սիրոյ և շնորհակալութեան զգացումներդ ես համարեցի ամենալաւ վարձատրութիւնը այն զոհաբերութեանց փոխարէն, որ ես արել եմ քեզ համար: Հաւատացած եղիր, որ ապագայում ևս ես պատրաստ եմ միշտ անել քեզ համար այն ամենը, ինչ որ կարող եմ անել: Ես ոչինչ չեմ խնայի քո բարեբաղտութեան համար, եթէ միայն դու էլ քո կողմից կջանաս ձգտել այդ բանին. համոզուած եմ, որ դու բոլոր ճիգդ գործ կդնես արդարացնել ամենքի յոյսերը, որոնք բարի են ցանկանում քեզ:

Ողջ լեր, սիրելի սանս և եթէ խրատի կամ օգնութեան պէտք ունենաս՝ վստահութեամբ դիմիր քեզ միշտ սիրող քուի...ն:

Սիրելի որդի
Վարդգէս.

Ճնորհակալ եմ որ շնորհաւորել ես ծննդեանս տօնը, դա բոլորում էր մի բարի և անկեղծ սրտից. իսկ ինձ համար ամենալաւ շնորհաւորութիւնն այն է, որ ինձ շարունակ լաւ լուրեր են հասնում քո վարքի և յառաջադիմութեան մասին, որի համար և սրտանց շնորհակալ եմ քեզանից. բայց լաւ նայիր, որ շշեղուին ճշմարիտ շաղից: Դժուարատար են այն հոգսերը, որ մի հայր ունի իւր զաւակի վերայ և ինչո՞վ կարող է նա վարձատրուել այդ ամենի համար, եթէ ոչ որդու բարի վարքով և յառաջադիմութեամբ կեանքի մէջ: Միտդ պահիր այս միշտ և ըստ այնմ վարուիր. ահա իմ ջերմ փափագս, որ յուսամ կաշխատես միշտ կատարել: Աշխատիր, սիրելի զաւակս, օգտակար մարդ լինել և դորա համար ոչ մի դէպք աչքից մի բաց թողնիր, սորանով կարդարացնես հօգդ յոյսերը, որ բոլոր հոգևով սիրում է քեզ: Ճնորհակալ եմ երկար կեանք մաղթելուդ համար, բայց ես այդքան խորին ծերութեան փափագովը չեմ, ես միայն ուզում եմ ապրել այնքան, որ քո բարեկեցութիւնն ապահովեմ, մինչև որ դու կարողանաս տանդ նեցուկը լինել,

այնուհետև ես հանդիստ գերեզման կիջնեմ:
Հայրական սիրոյ համբուրիւ մնամ քեզ փարոզ
հայրդ...

Սիրելի և անգին դուտրս
Գիսանէ.

Քո նամակդ, յայտարար որդիական ան-
կեղծ սիրոյդ, ստացայ և ուրախացայ: Չնոր-
հակալ եմ սրտագին շնորհաւորութիւններիդ
համար և ուզարկած պարզևիզ ծննդեան տօնի
առիթով: Գիտենալով սիրոյդ շափը դէպի ինձ,
ես համոզուած եմ, որ քեզ համար ցանկալի էր
ինձ մօտ լինել, բայց մենք պէտք է բազմին
խոնարհենք, որ սակայն մօրդ փոխարէն քեզ
մի բարի և արժանաւոր ամուսին է տուել:

Գնա՛ նոյն շաւղով, որով ընթացել ես մին-
չև ցարդ, մի ձանձրանար պարտականութիւն-
ներիդ կատարել որպէս ամուսին և տանտիկին,
և դորանով մայրդ միանգամայն վարձատրուած
կլինի քեզ վերայ ունեցած խնամքների փոխա-
րէն. հնազանդ եղիր մարդուդ, աշխատիր տան
կարգապահութեամբ և տնտեսութեամբ թեթե-
ւացնել նորա աշխատանքը, և այն ժամանակ
նա իւր երջանկութիւնը քո մէջ կգտնէ, իսկ

դու քոնը նորանում և այս ամենամեծ մխիթարութիւնը կլինի իմ ծնողական սրտի համար: Եթէ ես որպէս և իցէ կարող եմ օժանդակել քո բարեկեցութեան, բոլոր հոգւով պատրաստ եմ անել, ուստի և կատարեալ հաւատով կարող ես դիմել քեզ քնքշութեամբ սիրող մօրդ...

Սիրելի բարեկամ և ընկեր
Ներսէս.

Հոգւով չափ շնորհակալ եմ բարեկամական շնորհաւորութեանցդ համար ծննդեանս տօնի առիթով: Նամակիդ մէջ արտայայտուած սրբտագին զգացումներդ ինձ խիստ ուրախացրին, թէ բաղտաւորութեան և թէ դժբաղտութեան ժամանակ, սիրուած ու յարգուած մարդու բարեկամութիւնից ու կարեկցութիւնից լաւ բան չկայ աշխարհումս: Աւելորդ եմ համարում ասել, բայց կցանկայի գործով ցոյց տալ թէ ինչ ատիճան գնահատում եմ ես քո բարեկամութիւնը: Ես որոշել եմ, հէնց որ գործերս թոյլ կը տան, մի քանի օրով դալ քեզ մօտ. մեծ գոհութիւն պիտի պատճառէ ինձ հին բարեկամիս տեսակցութիւնը և նորա հետ անցկացրած ժամերի յիշողութիւնը:

Ընդունիր անկեղծ յարգանացս հաւաստին,
որով մնամ յաւէտ քեզ սիրող ընկեր...

Սիրելի եղբայր
Ռուբէն.

Անշափ շնորհակալ ենք շնորհաւորութեանդ
և ջերմ բարեմաղթութիւններիդ համար թէ ես
և թէ ամուսինս, որ միշտ առանձնապէս յար-
գանք է տածել դէպի քեզ: Նամակդ աւելի ու-
րախացրեց մեզ մանաւանդ նորա համար, որ
ինչպէս երևում է մեր լծակցութիւնը հաճելի է
եղել ձեզ ամենքիդ: Քաջ ճանաչելով քո պարզ-
մտութիւնը՝ ես համոզուած եմ, որ գրածդ մա-
րուր սրտից է բղխում և ոչ թէ որևէ մի դա-
տարկ խօսք է: Ընորհակալ եմ կարծիքիդ հա-
մար կնոջս մասին, որ գործով աշխատում է
արդարացնել ատածներդ: Նա խնդրում է իւր
ողջոյնը յայտնել քեզ և շնորհակալութիւնը բա-
րի զգացումներիդ համար ու խնդրում է, եթէ
կարելի է, այցելել մեզ: Եւ ես մնամ միշտ քեզ
անձնուէր և սիրող եղբայրդ...

Սիրելի քեռորդի
Նրուանդ.

Քո շնորհաւորական նամակը դստերս ամուսնութեան մասին շափազանց ուրախացրեց մեզ ամենքին, մանաւանդ որ, ինչպէս գրում էր, փեսայիս բարեմասնութեանց մասին Ձեզ էլ լուրեր են հասել. իսկ ես զիտեմ, որ Դու կեղծել չզիտես, այլ եթէ մի բան գրում ես՝ անշուշտ զուտ ճշմարտութիւն է. ի հարկէ ես կանխօրօք աշխատել եմ հետաքրքրուել և ամեն բան իմանալ իմ ապագայ որդուս մասին և անձնական ծանօթութիւնս նորա հետ համոզեց ինձ, որ յիրաւի նա մի ընդունակ ու արժանաւոր անձն է: Ես ինքս էլ իմ կողմից ամեն բան արի, տայ Աստուած որ ապագան ինքը արդարացնէ մեր յոյսերը: Ես քո՝ նորապսակներին տեսնելու ցանկութիւնը հազորդեցի իրենց և նորա յայտնելով իրանց շնորհակալութիւնը՝ խոստանում են մօտիկ ապագայում այցելել Ձեզ: Ողջ լեր և անմուաց ունեցիր քեզ սիրող քեռի...

Մեծարգոյ պարոն
Զարմայր.

Ձեր շնորհաւորութիւնը օրհնութիւններով
հանդերձ մի նոր ապացոյց է Ձեր անկեղծ հա-
մակրութեան դէպի ինձ, որի համար և յայտ-
նում եմ սրտապին շնորհակալութիւնս: Տայ
Աստուած, որ Ձեր ցանկութիւնները կատարուին
և որ առիթ ունենամ նման շնորհաւորութեամբ
փոխարինել Ձեզ:

Ինչ վերաբերում է ընտանիքիս՝ պէտք է
ասեմ, որ ամուսինս այնքան լաւ է արդէն,
ինչքան որ հանգամանքները թոյլ են տալիս.
Նորածինը առողջ է և ուրախ: Մկրտութիւնը
կանենք առաջիկայ կիրակի, այս անգամ առանց
հիւրերի. իսկ եթէ Գուք կցանկանաք շնորհ բե-
րել, դա մեզ մեծ ուրախութիւն կպատճառէ,
որովհետեւ գիտէք որ Գուք մեզ համար պաշտօ-
նական հիւր չէք, այլ տան բարեկամը: Սպա-
սելով Ձեր այցելութեան՝ մնամ խորին յար-
գանքով և անձնուիրութեամբ,

Խոնարհ ծառայդ...

Սիրելի որդի
Արտակ.

Ճնորհաւորական նամակդ առողջանալուս վերաբերմամբ մեծ խնդութիւն պատճառեց ինձ, որովհետև նորա մէջ արտայայտուած էին որդիական հնազանդութեան զգացումներդ, որ ես սիրում եմ միշտ տեսնել քո մէջ: Աստուած հաճեցաւ լսել քո խնդրուածքին և մի իրական հրաշք կատարեց, որովհետև ամենահմուտ բրժիշկներն անգամ կասկածելի էին համարում իմ առողջանալը, բայց Տիրոջ օրհնութիւնն ինձ վերայ իջաւ. նա արեց այն, ինչ որ մարդկային հնարներ անզօր եղան անել և նորա այսպիսի մեծ ողորմութեան համար ես անդադար փառաբանում եմ նորա անունը: Հիւանդութեան հետևորդ ծանր թուլութիւնը դեռ թոյլ չէ տալիս որևէ գործ կատարել, բայց Տիրոջ օգնութեամբ և շրջապատողներիս խնամքի շնորհիւ յուսամ շուտով կազդուրուիլ: Ուրեմն անհանգիստ մի լինիր իմ մասին և աշխատիր ջանասիրութեամբ նուիրուել աշխատանքներիդ, որ որդիական վշտից թողիլ էիր առ ժամանակ:

Ես դեռ այնքան ոյժ չունիմ, որ քեզ մանրամասն նամակ գրեմ, ուստի և այս անգամ սորանով բաւականացիր:

Քեզ յաւէտ սիրով հայր...

Մեծարգոյ պարոն
Մուշեղ.

Ինչ բան կարող է այնպէս ախորժելի լինել կեանքի մէջ, քան բարեկամական մասնակցութիւնը թէ ուրախութեան և թէ տրամութեան ժամանակ: Այո՛, բազմայարգ Մուշեղ, բազում ծանր և երկարատե հիւանդութեան ենթարկեց ինձ, որ հազիւ նոր է սկսել մեղմանալ: Ձեր բարեկամական վշտակցութիւնն հիւանդութեանս մէջ բաւական մխիթարութիւն եղաւ և ապացոյց է Ձեր կենդանի համակրութեան գէսը ինձ: Կրկին անգամ շնորհակալ եմ ուշադրութեան և բարի ցանկութիւններիդ համար, խնդրեմ ներող լինել որ երկար չեմ գրում, չափազանց թուլութիւնը արգելք է լինում դորան: Մնամ խորին յարգանաց հաւաստեօք, միշտ Ձեզ անձնուէր...

Մեծապատիւ տէր

Գաղիչոյ Խորխոռունի.

Ձեր շնորհատրութիւնը պաշտօն ստանալուս վերաբերմամբ գրաւական են ինձ համար, որ ձեր բարեկամութիւնը այսուհետև ևս չահե-

լու բարեբաղտութիւնը պիտի ունենամ, առ որ
յայտնում եմ իմ անկեղծ շնորհակալիքը: Ձեր
բարեմտութեամբ խիստ մեծ արժէք էք տալիս
իմ ծառայութիւններին, բայց այսքանս կա-
սեմ, որ իմ ծառայութիւններով արժանի էի
կացուցել ինձ այդ պաշտօնի: Նոր պաշտօնիս
բազմազրազ պարապմունքները ամենամեծ բա-
ւականութիւն են ինձ համար և միայնակ խնդ-
րուածքս այն է Աստուծոց, որ պահպանէ ոյ-
ժերս պարպերես լինելու գործիս մէջ:

Մնամ Ձեզ միշտ բարեացակամ և անխար-
դախ սիրով...

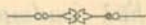
Սիրելի եղբայր

Արտաւազդ.

Ի սրտէ շնորհակալ եմ շնորհաւորութեանցդ
և բարի զգացումներիդ համար: Իմ պաշտօնի
համար մի քանի արժանաւոր թեկնածուներ
կային և եթէ ինձ վիճակուեց այն՝ դա մեծ
բաւականութիւն է պատճառով ինձ մանաւանդ
այն պատճառով, որ դա ցոյց է տալիս, թէ
իշխանութիւնը գոհ է իմ ծառայութիւնից և
լաւ կարծիք ունի իմ մասին. իսկ մի ծառա-
յովի ապագայ յաջողութեան համար դա ամե-

նամեծ գրաւականն է: Ինքս աշխատում ե
ծառայել բարեխղճութեամբ և յոյս ունիմ պար-
տաւորութիւններս կատարել եռանդով և ան-
թերի: Կինս և ես ողջագուրանքով համբուրում
ենք քեզ և յանկանում ենք քեզ ամենայն բարիք:

Միշտ ջերմ սիրող եղբայրդ...

Գ. ՅԵՐԵՎԱՆԵԱՆ ԵՐԵՎԱՆԵՐ

Մեծարգոյ պարոն

Գուրգէն.

Այն դառն կորուստը, որ ունեցար Գուր-
յանձին Ձեր սիրեցեալ որդու, խորին և ցաւա-
գին աղգեցութիւն արաւ ինձ վերայ. նորա
ծաղիկ հասակը, մեծամեծ յոյսեր խոստացող
տաղանդը՝ մխիթարելու հնարաւորութիւն չեն
թողնում. ես լաւ գիտեմ Ձեր սիրտն ու բնու-
թիւնը, ուստի և հեռու եմ միշտ Ձեզ խօսքե-
րով մխիթարելու մտքից, որոնք չեն կարող
վերադարձնել Ձեզ Ձեր խանդակաթ որդին.
բայց միայն ցանկանում եմ մեղմացնել Ձեր
վիշտը. Ձեր որդու կորստեամբ ես ևս իմ մի

անձնուէր բարեկամից զրկուեցի և գրեթէ ինձ
էլ է վերաբերում այդ դժբաղտութիւնը: Հաւա-
տացէք, որ հանգուցեալին բոլոր ճանաչողները
ցաւակցում են Ձեզ և վշտով համակուած
են նորա մահով: Գիտեմ, որ Գուր ոչ միջոց-
ներ էք խնայել և ոչ խնամք այդ անբաղտու-
թեան առաջն առնելու համար, ուրեմն և արել
էք ամեն բան, ինչ որ կարող էիք անել,
ուստի և Ձեզ մնում է քաջաբար տանել այժմ
այդ հարուածը և տայ Աստուած, որ ժամա-
նակը, որ ամենալաւ բուժիչն է ամեն տեսակ
կորուստների համար, շուտով սրբէր Ձեր աչքե-
րի արցունքը: Ընդունեցէք խորին յարգանացս
հաւաստիքը, որով մնամ Ձեզ,

մեծարգոյ պարոն,

Նուաստ ծառայ...

Սիրելի բարեկամ և ընկեր

Սուրէն.

Խորին վշտով իմացայ հօրդ մահուան լու-
րը և ցաւակցում եմ Ձեր տրտմութեանց, որով-
հետև ես սիրում էի հանգուցեալ ծնողիդ և
միշտ խորին յարգանք էի տածում դէպի նա:
Նա այնպիսի թանկագին յիշատակներ է թո-

ղել իւր ետեից, որ մխիթարական պէտք է լինեն նորա քեզ համար, այն է իւր բարի գործերը և առաքինութեան օրինակները, որոնք նորա իմաստութեան և բարեպաշտութեան ապացոյց են. նա ապրեց ինչպէս մի ճշմարիտ քրիստոնեայ և մեռաւ որպէս քրիստոնեայ: Յուսան աւ Աստուած, որ գիտէ բժշկել հարուածեալ սրտերը. և ժամանակը ինքը կրուժէ այն ծանր վէրքը, որ այս ծանր կորուստը դրեց քո սրտին: Արիացիր համբերութեամբ և յիշիր, որ մահը անխուսափելի դատակնիք է ամենքի համար այս աշխարհում, իսկ շնորհաբան նաև կենդանի մնացողներին, որոնց թուում նաև քեզ միշտ սիրող բարեկամ...

Իմ նազելի և պատուական

Աշխէն.

Այն մեծ կորուստը, որ ունեցար դու, այնպէս ազդեց ինձ վերայ, որ խօսք չեմ գտնում մխիթարելու քեզ: Այո՛, սիրելիդ իմ Աշխէն, կատարեալ իրաւունք ունիս լալ և ողբալ, որովհետև մայրդ մի այնպիսի կին էր, որի ազնիւ զգացումները միշտ ինչպէս օրինակ էին ծառայում ուրիշներին: Բայց, սիրելիս, եթէ լաւ

մտածենք՝ կտեսնենք, որ այդպէս շարունակել չի կարելի: Հանգուցեալը հասել էր խորին և բազումոր ծերութեան, մարդկային գոյութեան վերջնական նպատակին: Չէ՞ որ վերջերս նա յաճախ տանջուում էր ծերութեան յատուկ այլ և այլ հիւանդութիւններով, որոնք ինքն ըստ ինքեան դէպի մահն են տանում: Քեզ մնում է աղօթել, որ Աստուած ընդունէ նորա հոգին երկնային արքայութեան մէջ. այս է քո որդիական վերջին պարտքը դէպի նա, որ դու պարտաւոր ես կատարել այս կեանքում: Սրբիւր արտասուքդ և գոհացիւր Աստծուց, որ նա այնքան ապրեցրեց մօրդ, մինչև որ կարիք ունէիր դու կողմնակի օգնութեան: Աստուած տայ, որ մենք ամենքս արժանի լինինք այնպիսի երջանիկ և խաղաղ մահուան, ինչպիսի երկրաւոր վախճան որ ունեցաւ քո հանգուցեալ մայրը: Յտեսութիւն, սիրելի Աշխէն, և անմոռաց ունեցիր քեզ միշտ անձնուէր ընկերուհի...ին

Սիրելի և անգին քոյր

Հռիփսիմէ.

Գստերդ վաղաժամ կորուստը շափազանց վշտացրեց ինձ: Կուղէի մխիթարել քեզ, բայց

անկարող եմ զգում ինձ այդ անել, որովհետև
հէնց որ յիշում եմ իմ սիրելի...ին՝ արիւննով
լցւում է սիրտս. թեթևութիւն եմ զգում միայն
արտասուելով: Եթէ ես այսպէս եմ սրտնեղում,
հասկանում եմ թէ ինչ կլինի քո դրութիւնը:

Բայց, սիրելի քոյրիկ, աղաչենք Աստուծոն,
որ նա ոյժ և քաջութիւն փայ մեզ տանել այս
ցաւերը և հանգստութիւն պարգևէ մեր սրտե-
րին: Մի տխրիր խնդրեմ և Աստուած համբե-
րութիւն թող տայ քեզ. մնամ քեզ ի սլտէ
սիրող եղբայրդ...

Մեծարգոյ տիկին

Մարգարիտ.

Ձեր պատուական ամուսնու մահուան տրբու-
մական գոյժը համակեց մեզ ամենիս անմխի-
թաբ ոգով: Ձեզ հետ միասին ողբալով Ձեր
սիրելի ամուսնու և իմ ընտրելագոյն բարեկամի
կորուստը, այդ վիճակիդ մէջ հարկ եմ համա-
րում առաջարկել Ձեզ իմ ծառայութիւնները
և այն ամենը, ինչ որ ես կարող եմ անել, Իմ
վիշտը շափազանց մեծ է և ոչ մի բան չէ կա-
րող մխիթարել ինձ, բացի Աստուածային հրա-
մանին հնազանդուելուց: Մտածեցէք մի վայր-

կեաննորա քրիստոնէական վախճանը և մխիթարուեցէք այն մտքով, որ հանգուցեալն այս աղցաւոր աշխարհից տեղափոխուել է անանց կեանքը: Յարգեցէք նրան մշտապէս յեշելով այն սէրը, որ նա տաժում էր դէպի Ձեզ իւր կեանքի ամբողջ ընթացքում: Ձեր բոլոր քնչաշուծ իւննեքը դարձրէք ձեր որդւոց վերայ, որոնցում արտափայլուած է նորա՝ Ձեր սրտին այնքան թանկագին տիպարը: Այժմ դուք պիտի լինիք նոցա և հայրը և մայրը և ձեր մխիթարութիւնը կը գտնէք նոցանում: Տայ Աստուած, որ Ձեր որդիքը արժանի լինին այն յարգանքի, ինչ որ վայելում էր իրանց հանգուցեալ հայրը: Այս ցանկութիւններով մնամ Ձեզ միշտ յարգող խոնարհ ծառայ...

Մեծապատիւ պարոն

Վռամշապուհ:

Ձեր հիւանդութեան լուրը շափազանց վրշտացրեց ինձ, ինձ՝ որ անշափ սիրում եմ և անձնուէր եմ Ձեզ: Բայց խնդրեմ մի վհատիք և յիշեցէք, որ հիւանդութիւնն ու նեղութիւնները մարդուս կեանքի անբաժան ընկերներն են: Գուցէ և ձեր հիւանդութիւնը Տիրոջ կող-

մից մի փորձութիւն է և ապագայ բարեյաջողութեան մի նշան: Ես հաւատացած եմ, որ յետոյ Գուք կհամոզուիք իմ ասածների մէջ, որին և ես փափագող եմ ի բոլոր սրտէ: Համբերութիւն ունեցէ՛ք և հեռու վանեցէ՛ք Ձեզնից ամեն տխուր մտածումներ, որոնք օգուտ չբերելուց զատ՝ դեռ արգելք են լինում շուտափոյթ առողջացման, որին անհամբերութեամբ ստատում են Ձեր բոլոր բարեկամները և մանաւանդ ես, որ մնամ առ Ձեզ միշտ անփոփոխ անձնուիրութեամբ

Խոնարհ ծառայդ...

Ընտիր բարեկամ և ընկեր.

Ձեր գլուխն եկած դժբաղտութեան լուրը խորը խոցեց ինձ: Ատածուն հաճելի է եղել փորձութեան ենթարկել քեզ, բայց յուսանորա վերայ և հաւատան, որ երբէք չի զրկում նա մեզ իւր ողորմութիւնից, քեզ էլ չի զրկի: Ցանկանում եմ մանաւանդ, որ այդ ձախորդութիւնը վատ ազդեցութիւն չունենայ առողջութեանը վերայ, որով և քո ընդունակութիւններիդ շնորհիւ դեռ կարող ես յետ բերել գնացածը և վերականգնել քո նախկին դրութիւնը, որ

անհրաժեշտ է ընտանիքիդ և զաւակներիդ համար: Յիշիր, որ օգնութիւնը այնքան աւելի մօտ է լինում մեզ, որքան անհրաժեշտ նորա պէտքը. յիշիր որ բազմաթիւ բարեկամներ ունիս, որոնց դու ձեռք ևս կարկառել կեանքի ծանր բողոքներում, նորա անշուշտ պատրաստ կլինին օգնութեան հասնել քեզ առաջին բողոքներին, որ ի հարկէ ոչինչ ամօթ չէ, քանի որ քեզ պատահած ձախորդութեան մէջ մեղաւորը ինքդ չես: Ես ինքս էլ քո բարեկամներից մէկը լինելով՝ սեպուհ պարտքս եմ համարում օգնել քեզ ինչով որ կարող եմ. առ որ խնդրեմ մի երկտողով յայտնես ինձ թէ ինչ ծառայութիւն կարող եմ անել քեզ և հաւատան որ պատրաստ եմ ցանկութիւնդ անմիջապէս կատարել: Բոլոր սրտով ցանկանում եմ քեզ առողջութիւն և հոգու անդորրութիւն, որով շուտով կարող պիտի լինիս վերադարձնել կորցրածդ և մնամ միշտ քեզ սիրող բարեկամ...

Ք. ՊԱՏԱՍԹԱՆՆԵՐ ՅԱԻՆԿՅԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐԻՆ

Մեծարգոյ պարոն

Արամայիս.

Անկեղծ սրտով շնորհակալ եմ Ձեր նամակի համար, որ ջերմ զգացումներով լի էր դէպ ինձ և հանգուցեալ զաւակս. ի հարկէ մխիթարել ինձ ոչ Դուք և ոչ այլ ոք անզօր էք. ամենալաւ մխիթարութիւնը ներկայումս Ձեր նամակն է, իմ ամենամտերիմ բարեկամիդ, որ շատ լաւ ճանաչում էիք հանգուցեալին, ուստի և կարծում եմ որ դուք ամենից լաւ կրմբունէք այն ցաւ ու կսկիծը, որ համակեց ինձ այս անդարմանելի կորուստից յետոյ: Խորհուրդ էք տալիս քաջութեամբ տանել, բայց մի՛թէ կարող է մի հայր քաջաբար տանել այն որդու կսկիծը, որ արժանի էր կացուցել իրեն հօր խնամքներին և փաղաքշանքներին: Բիւր անգամ շնորհակալ եմ յիշելուդ համար և խոստովանում եմ, եթէ նամակդ անզօր էր մեղմացնել ցաւս ու կսկիծս, գոնէ թեթեալեց իմ հոգին ու սիրտը, որի համար ի սրտէ շնորհակալ եմ, և մնամ միշտ պատրաստակամ ծառայդ...

Ազնիւ և սիրելի
Երանեակ.

Ներիր, որ այսքան ժամանակ ուշացրի անկեղծ բարեկամական նամակիդ պատասխանը. բայց պատճառը երևի քեզ հասկանալի կը լինի. բացի մօրս կորստից, որ անպատմելի վշտի մէջ թաղեց ինձ, դեռ ստիպուած էի տան տնտեսութեան գործն էլ ստանձնել, որ ամբողջապէս դրուած էր հանգուցեալի վերայ: Ամեն օր ես հարկադրուած եմ յիշել և տեսնել այն հոգսերը, որ մօրս մահուամբ մնացին ինձ վերայ և որոնք աւելի բարդում են իմ մտատանջութիւնը: Նամակդ ի հարկէ բոլորովին ինձ մխիթարել չէր կարող, բայց նա մի կաթիլ բալասան լցրեց իմ տանջուած հոգու վերայ և բաւականին թեթեացրեց: Հէնց որ տունը քիչ թէ շատ կարգի կդնեմ, կգամ քեզ մօտ և յոյս ունիմ, որ մեր տեսակցութիւնը առաւել կամօրէ իմ վիշտը և ոյժ կներշնչէ քեզ միշտ հոգով շափ անձնուէր ընկերուհի...ն:

Սիրելի և անփոխարինելի եղբայր
Վարազդատ.

Ճնորհակալ եմ եղբայրական անկեղծ կարեկցութեանդ և վշտակցութեանդ համար, բայց մտածիր, եթէ քեզ վերայ այդպէս ծանր ազդեցութիւն է արել դոտերս մահը, հասա ինչ պիտի լինի իմ դրութիւնը. չեմ ուզում անգամ պատմել, թէ ինչքան եմ տանջուել ես մինչև այժմ և այլ մխիթարութիւն չի կարող լինել ինձ համար, նոյն իսկ ամուսինս, որ ինքն ևս տանջում է, թէպէտ խնամքով ծածկում է ինձանից այդ և գորանով իմ ցաւին ցաւ աւելացնում: Մենք սպասում էինք, որ ինքդ անձամբ կգայիր և գոնէ մի փոքր մխիթարէիր քո ներկայութեամբ, բայց գրում ես, որ գործերդ չեն թոյլ տուել: Խնդրեմ, հոգիս, շուտով գործդ կարգի դնես և դաս, որով բաւական մխիթարած կլինես մեզ: Կարօտալի համբոյր ճակատիդ. ամուսինս ողջունում է քեզ և խնդրում այցելել քեզ միշտ սիրող քոյր...ին:

Մեծարգոյ պարոն

Աղան.

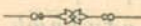
Հազիւ թէ քիչ շունչ առայ երկարատև և ծանր հիւանդութիւնից և գրիչ բռնելու կարողութիւն ունեցայ և ահա՛ առաջին և ախորժելի պարտքս համարեցի շնորհակալութիւն յայտնել Ձեզ յիշելուդ և այն ջերմ ցաւակցութիւնների համար, որ նամակով հաղորդել էիք ինձ: Երբ Ձեր նամակն ստացայ՝ այնքան թոյլ էի, որ իսկոյն չէի կարող գնահատել, բայց որքան քաղցր է մի առողջացող մարդու համար մի քանի սփովիչ տողեր կարդալ և տեսնել, որ իւր մասին հոգացողներ կան. ի սրտէ շնորհակալ եմ Ձեր պատուական նամակի համար: Այժմ հետզհետէ յոյսս աւելանում է, որ շուտով ոտքի կելնեմ և կարող կլինիմ ձեռնարկել իմ սովորական աշխատութեանց, թէպէտ ճշմարիտն ասած, կար ժամանակ, երբ ձեռք էի վերցրել այս աշխարհից: Յոյս ունիմ մօտիկ ժամանակներում անձամբ մատուցանել եմ շնորհակալութիւնս Ձեր բարեկամական զգացումների համար, վասն զի բժիշկները խորհուրդ են տալիս ինձ մի առ ժամանակ զիւղ գնալ կազդուրուելու համար. իսկ առ այժմ խնդրեմ քնդունէք խորին յարգանացս և անձնուիրու-

Թեանս հաւաստիրքը, որով մնամ ամենախո-
նարհ ծառայդ...

Սիրելի բարեկամ և ընկեր
Քարզէն.

Բարեկամական սիրալիր նամակդ, որով
առաջարկում ես քո օգնութիւնը վերահաս ձա-
խորդութեանս միջոցին, որ այնքան հազուա-
գիւտ երևոյթ է այս նիւթական դարում, ազ-
գեց հոգւոյս խորքի վերայ, միևնոյն ժամանակ
բաւական զօրացրեց ինձ դժբաղտութեան մէջ-
այժմ ես տեսնում եմ և մտածում, որ յիրաւի
քեզ պէս միւս բարեկամներս էլ բարձի թողի
չեն անի ինձ, չեն թողնի առանց օգնութեան
և այդպիսով ոտի կկանգնեցնեն ինձ, իսկ այ-
նուհետև ես գիտեմ, թէ ինչպէս կաշխատեմ
ընտանիքիս գոյութիւնը ապահովելու և երախ-
տագէտ լինելու ինձ օգնութիւն հասնողներին:
Հարցնում ես թէ ինչով կարող ես ինձ օգնել
և առաջարկութիւնդ այնպէս սրտանց է, որ
ես կարելի եմ համարում օգտուել դորանից և
առանց քաշուելու յայտնել իմ կարիքը. այսօր
մեզ անհրաժեշտ է մի ընակարան, ուր կարող
ինիւք մի կերպ տեղաւորուել և եթէ հնարա-

ւոր համարես քո տանը մի երկու սենեակ տալ,
դա այն օգուտն ևս կունենայ ինձ համար, որ
միջոց կունենամ օգտուել նաև քո ամենօրեայ
խորհուրդներից, մինչև որ քիչ շատ կարգի կը
դնեմ գործերս: Եթէ խնդրածս իրագործել կա-
րելի է՝ խնդրեմ շուտ յայտնէք, հակառակ դէպ-
քում խնդրեմ մի արժան գնի բնակարան գըտ-
նես մեզ համար: Մանրամասնութիւններ մեզ
պատահած ձախորդութեան մասին ես կյայտ-
նեմ երբ կտեսնուինք: Մերայինք ամենքը իրանց
յարգանքն են յայտնում Ձեզ և բարեկամական
չնորհակալութիւնը առաջարկիդ համար: Մնամ
միշտ անձնուէր և երախտապարտ բարեկամ և
բնկերդ...

Ե. ՅԱՆՉՆԱՐԱՐԱՅԻՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

**Մեծապատիւ պարոն
Գարշոյլ.**

Դուք բազմիցս ապացուցել էք, միշտ պատ-
րաստակամութեամբ կատարում էք Ձեր բարե-
կամների ցանկութիւնները, ուստի և առանց

քաշուելու դիմում եմ Ձեզ՝ մօտիկ ազգականներիցս մէկի մասին մի խնդրով: Այս երիտասարդը, որի համար Ձեր միջնորդութիւնն եմ հայցում, կամենում է ատենադպրի պաշտօն ստանալ... դիւանատանը. բայց որովհետև ծանօթ չէ իշխանաւորի հետ, ինձ է դիմել որ Ձեր միջնորդութիւնը խնդրեմ. այս պատուական անձը թէ իւր վարք ոչ բարբով, թէ ընդունակութիւններով միանգամայն արժանի է ամենայն յանձնարարութեան և ինչ որ նորան շնորհ ցոյց տաք՝ պիտի համարիմ թէ ինձ էք արել. այդ բարեկամութիւնը ես պիտի համարեմ Ձեր դէպի ինձ անգնահատելի բարեհաճութեան իբրև մի նօր ապացոյց: Համոզուած լինելով, որ միշտ պատրաստ էք մերձաւորների բարեբաղդութեան օժանդակ լինել՝ յոյս ունիմ, որ խնդիրս անտես չէք անի, որի համար թէ ես և թէ ազգականս կմնանք միշտ երախտապարտ և շնորհակալու սրտով ամենախոնարհ ծառայդ...

Արշակունի քաղաք

1899

Այս քաղաքի քաղաքապետի պաշտօնատեղում էր գտնուող
Քաղաքապետի պաշտօնատեղում էր գտնուող
Քաղաքապետի պաշտօնատեղում էր գտնուող

Մեծապատիւ պարոն

Մամբրէ.

Նամակարերս եղբայրս է, որ ցանկանում է պաշտօն ունենալ իշխան Ա...ի կալուածներում: Յոյս ունիմ, որ դուք, մօտիկ ազգական լինելով իշխանին, կկապարէք եղբօրս խնդիրը և մի որևէ գործ կյանձնէք յիշեալ կալուածքում: Կարող եմ հաստատ հաւատացնել, որ գոհ պիտի մնան նորանից. հակառակ դէպքում ես չէի վստահիլ յանձնարարել:

Խորին յարգանաց հաւաստեօք՝ մնամ խոնարհ ծառայդ...

Մեծապատիւ պարոն Եղիշէ,

Յարգոյ բարեկամ.

Լսեցի, որ հարկաւոր է Ձեզ մի ընդունակ մարդ Ձեր գործերը կառավարելու համար: Եթէ դեռ ևս ոչ ոքի չէք վարձել, ես կյանձնարարէի թղթաբերիս, որ իւր ընդունակութիւններով ինքը լաւապէս պիտի ներկայացնէ իրան Ձեզ: Մինչև այժմ նա իւր աշխատանքով օգնել է իւր շքաւոր ու հիւանդ մօրը: Ես նորան

ծանօթ եմ մի քանի տարուց ի վեր և կարող եմ Ձեզ հաւատացնել, որ նա միշտ լաւ է պահել իրան և իւր բարի վարքի համար ամենքից գովեստներ է ընդունել: Եւ յոյս ունիմ, որ իւր ջանասիրութեամբ և կանոնաւոր ու ճիշտ գործակատարութեամբ Ձեր բարեհաճութիւնը պիտի գրաւէ, բացի սորանից, Ձեր ձեռքի տակ նա աւելի կընտելանայ գործին և Ձեր շնորհիւ իւր ապագայ բաղտաւորութեան հիմքը կգնէ, որով առաւել միջոց կունենայ օգնել իւր թրշուառ մօրը և կմնայ յաւէտ երախտասպարտ Ձեր սիրելութեան, որիդ մնամ միշտ խոնարհ յարգանքով...

Մեծարգոյ պարոն

Արշալոյս.

Բարեկամներիցս մէկը պատմեց որ Ձեր որդւոց համար ուսուցիչ էք ցանկանում վարձել, ուստի շտապում եմ ուղարկել Ձեզ մօտ սոյն գրաբերին: Դա մասնաւոր շատ տներում ուսուցչութիւն է անում և լաւ վկայագրեր ունի: Հաւատացած եմ, որ շատ գոհ կմնաք դորանից և որ Ձեր որդիքը դորա ղեկավարութեամբ կարճ ժամանակում զգալի յառաջագի-

մութիւն ցոյց կտան ուսմանց մէջ. իսկ դորա վարքի ու բարոյականի մասին ևս եմ երաշխաւորը: Չեզ շատ լաւ յայտնի է, որ ես սիրում եմ Չեզ և Չեր համայն գերդաստանը, հէնց այդ պատճառով պիտի հաւատար, որ անարժան մէկին չեմ առաջարկի Չեզ և առիթ չեմ տայ մեր բարեկամութեան խզուելուն:

Ճշմարիտ յարգանքով և անձնընծայութեամբ մնամ խոնարհ ծառայդ...

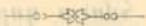
Մեծապատիւ պարոն
Չաւառայ.

Այս օրերս իմացայ իմ մէկ մօտիկ ծանօթից, որ Չեզ մի հմուտ գործակատար է հարկաւոր: Առաջարկում եմ Չեզ գրարհրիս: Ես դորան վազուց ճանաչում եմ և այն՝ լաւ կողմերից: Չատ լաւ գիտէ հաշուապահութիւն, բնաւորութեամբ ազնիւ և համեստ՝ յոյս ունիմ որ ախորժ տպաւորութիւն պիտի գործէ Չեզ վերայ և ուրախ եմ, որ սորանով մի շնչին ծառայութիւն պիտի արած լինիմ Չեզ:

Խորին յարգանքով պատիւ ունիմ մնալ, միշտ խոնարհ ծառայդ....

Ճնորհափայլ տիկին.

Իմ մի բարեկամուհուց խնացայ, որ ուզում էք մի վարժուհի գտնել Ձեր երեխայոց համար և ես շտապում եմ նամակովս Ձեզ մօտ ուղարկել այս օրիորդին. դա մի զարգացած ու բարեբարոյ անձն է. շատ յայտնի տներում ուսուցչուհու պաշտօն է վարել, որի համար և ունի պատշաճաւոր վկայագրեր: Գորա օրինակն ու խրատները շատ օգտակար կարող են լինել Ձեր որդւոց համար: Ես երբէք չէի երաշխաւորիլ դորա համար, եթէ ամենաչնչին կասկած անգամ ունենայի դորա արժանիքների մասին: Մ'նամ մշտապատրաստ Ձեր ծառայութեան...

Զ. ԱՂԱՉԸՆԸՅ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

Մեծարգոյ պարոն

Արզար.

Ձեր հանրահռչակ ողորմածութիւնն ու մեծահոգութիւնը համարձակութիւն են տալիս

ինձ դիմել Չեզ և Չեր բարեհաճ ուշադրութեան ներկայացնել հետեւեալ խնդիրը:

Աննախատես դժբախտ հանդամանքներին զոհ դնալով՝ այժմ գտնուում եմ՝ յետին դրութեան մէջ: Իմ բոլոր յանցանքս նորանումն է կայանում, որ ես իմ պարզմտութեամբ և բարեհոգութեամբ իմ ամբողջ կարողութիւնս ծախսեցի մի ձեռնարկութեան վերայ, որ յուսախար արեց թէ ինձ և թէ բոլոր մասնակցողներին: Այսպիսով ես պարտքի տակ ընկայ և կ'նոջով ու փոքրահասակ զաւակներով մեացի անկարող և անօգնական:

Այսպիսի ողբալի վիճակի մէջ Չեր ողորմածութեանն եմ դիմում և օգնութեան: Միակ օգնութիւնը, որ ներկայումս կարող էք Գուք ինձ անել, այն է, որ երկարաձգէք Չեզ ունեցած պարտքերիս վճարումը, որով ինձ միջոց տուած կլինիր քիչ շատ կարգի դնել խանգարուած գործերս: Յոյս ունիմ որ ժամանակով բոլոր պարտքերս կ'վճարեմ: Մի զլանաք խընդրեմ ձեռք կարկառել դէպ ինձ, տարածել ինձ վերայ Չեր հովանին և ներեցէք յանդգնութեանս, որ վստահանում եմ ձանձրացնել Չեր լսելիքը, վասն զի քաջ գիտեմ, որ Գուք Չեր մեծահոգութեամբ թոյլ չէք տայ ինձ յուսահատութեան մատնուել ընտանիքովս միասին,

որոնք միշտ օրհնաբանող են Ձեր պատուական կեանքի:

Ինձ և ընտանիքս յանձնելով Ձեր վեհանձնութեան խնամքին և ողորմածութեան և Ձեր քաղցր ուշադրութիւնը հրաւիրելով իմ խղճալի կացութեան վերայ, միամ ամենախորին յարգանքով և անձնուիրութեամբ, Ձեր մեծապատուութեան ամենախոնարհ ծառայ...

Ձերդ գերազանցութիւն
Պարէտ Վահէեան.

Բազդ ունենալով երկար տարիներ ծառայել Ձեր Իշխանութեան ներքոյ, միշտ վայելել եմ Ձեր գերազանցութեան բարեհաճութիւնը: Իշխանաւորիս այդպիսի քաղցր ուշադրութիւնը, որի համար ակներև է եղել իմ պարասմունքն ու ջանասիրութիւնը, վստահութիւն են ներշնչում ինձ մտածել, որ իմ ծառայութիւնս անօգուտ չէ եղել և որ գուցէ աւելի օգտակար կերպով կարող լինիմ շարունակել, եթէ սիփոքր աւելի ընդարձակուի գործունէութեանս ասպարէզը: Ես մտածում եմ, որ ծառայութեանս տեղափոխութեան ցանկութիւնս անախորժ չի

Թուայ Ձեզ և անփոփոխ կմնայ Ձեր առ իս համակրութիւնը:

Ուստի ի նկատի ունենալով որ (այս ինչ) պաշտօնը պարապ է, որոշեցի խոնարհաբար հայցել Ձերդ գերազանցութեան միջնորդութիւնը, որպէս զի այդ պաշտօնը ինձ յանձնուի: Հաւատացած եմ, որ Դուք Ձեր բնածին բարութեամբ և պատրաստակամութեամբ չէք մերժի խնդիրս և բարեբաղդ կկացուցանէք Ձեզ միշտ խոնարհ և անձուէր ծառայ...ին:

Մեծապատիւ պարոն

Անդրանիկ.

Ձեր անչափ զիջող բնաւորութեամբ Դուք միշտ իրաւունք էք տուել ինձ դիմել Ձեզ ամեն կարիք ունեցածս ժամանակ: Ձեր բարութեան վերայ յուսացած խնդրեմ այս անգամ ևս չզլանալ ինձ Ձեր հովանաւորութիւնը: Անչափ կը պարտաւորացնէիք Դուք ինձ, եթէ աշխատէիք մի պաշտօն տալ իմ որդուն (այս ինչ) ծառայութեան մէջ: Ծերութեանս և հիւանդութեանս պատճառով ևս արդէն զգում եմ, որ բանի պէտք չեմ այլևս, բայց, փառք Աստուծոյ, որդի ունիմ և կցանկայի, որ նա իմ տեղս բռնէր:

Նպաստաւոր մի պատասխանի սպասելով,
մնամ ամենախորին յարգանքով, խոնարհ ծա-
ռայ...

Ազնուամեծար Տէր

Վահրամ Թորգոմեան.

Ձեր ողորմածութեան մարդասէր խնամքին
գլխող դժբախտների ամեն օր ընդունուած բա-
րիքները ըստ ամենայնի ապացուցանում են,
որ հրամանքդ աղբատների ու տառապեալների
պաշտպան էք հանդիսանում: Հինգ մանրահա-
սակ որդւոց տէր մի խեղճ այրի կին, որ վեց
ամսից ի վեր միմեանց ետեից այլ և այլ ա-
ղէտների ու անակնկալ պատահարներին զոհ
տուած է իւր ամուսինն ու տուն ու տեղը և
որ այժմ աստուճ հացի կարօտ՝ բարերար ան-
ձանց մարդասիրութեան է կարօտ, համարձակ-
ւում է գլխել Ձեր մեծապատուութեան և օգնու-
թիւն հայցել:

Հաւատացէք, բարերար Տէր, որ այս մեծ
բարեգործութեամբ պիտի բազմանայ Ձեր պա-
տուական անուան երախտապարտ սրտով օրհ-
նողների թիւը:

Ամենախորին յարգանքով և ակնկալու աչօք
մնամ խոնարհ աղախինդ...

Մեծապատիւ և բազմերախտ Տէր

պ. Խոսրով.

Գուք արդէն բազմիցս ցոյց էք տուել Ձեր համակրութիւնը դէպի մեր ընտանիքը, ուստի և ես այն յուսով, որ ձեր զգացումները նոյնն են մեր վերաբերութեամբ, սիրտ առայ ձանձրութիւն տալ Ձեզ հետեւեալ խոնարհ խնդրովս: Ձեզ շատ լաւ յայտնի է, որ որդւոց կրթութիւն տալը սուրբ պարտականութիւն է ամեն մի ծնողի համար, որ ցանկանում է իւր ծերութիւնը անցկացնել անգորր և մխիթարուած: Հիւանդութիւն և ընտանեկան այլ և այլ պարագաներ թոյլ չեն տալիս ինձ այս ծանր պարտքս կատարել: Խնդրեմ չզլանալ ինձ Ձեր օգնութիւնը և բարերար հանդիսանալով՝ իմ զաւակներին տեղաւորէք մի որեւէ յարմարաւոր ուսումնարան: Ես նոցա միանգամայն յանձնում եմ Ձեր բարեհաճ կամքին, ատէք նոցա ուր և յարմար կհամարէք: Ձեր բարի սիրտը գիտեմ ես, այն էլ շատ լաւ գիտեմ, թէ ինչ գեղեցիկ բարոյական ուղղութիւն տուիք Ձեր որդւոց կրթութեան, վստահ եմ, որ անուշաղիւր չէք թողնի և իմ զաւակներին:

Խորին յարգանքով և անձնուիրութեամբ մնամ խոնարհ ծառայ...

Է. ՅՆՈՐՀԱԿԱԼԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

Մեծարոյ պարոն

Յակուր.

Ձեր զուտ քրիստոնէական օգնութեամբ
Գուք այնպիսի մեծ բարիքներ էք արել ինձ,
որ ես սրբազան պարտքս եմ համարում սրտա-
զին շնորհակալութիւններս մատուցանել Ձեզ:

Ձեր ողորմութեան շնորհը ոչ թէ միայն
ինձ վերայ է ծաւալել, այլ և ամբողջ ընտա-
նիքիս վերայ, և անշուշտ բարձրեալն Աստուած
վարձահատոյց կլինի Ձեզ այն բարիքների հա-
մար, որով երջանկացրիք մի ամբողջ զերգաս-
տան, որ թէպէտ աղքատ է բառերով, բայց
հարուստ է զգացումներով արտայայտել իւր
շնորհակալութիւնը Ձեր բարերարութեանց հա-
մար: Աստուած թող օրհնէ Ձեզ և վարձատրէ
Ձեր առատաձեռնութեանց փոխարէն:

Ամենախորին անձնուիրութեան զգացում-
ներով մնամ միշտ երախտապարտ ծառայ...

Մեծարգոյ պարոն
Վաղինակ.

Ինձ պատահած դժբաղտութիւնն այնպէս ծանր էր, որ բոլորովին շփոթուել էի և չգիտէի ում դիմեմ: Յանկարծ ստանում եմ Ձեր նամակը և իմ տխրութիւնը ուրախութեան փոխարկուեց: Միթէ՞ հնար էր, որ դուք այդպիսի ընդարձակ զբաղումների մէջ ժամանակ գտնէիք և կարևոր համարէիք ուշադրութիւն դարձնել ինձ վերայ: Սկզբում ճշմարիտ, ես չհաւատացի իմ աչքերիս, բայց նամակդ կրկին և կրկին անգամ կարդալով հաւատացի, որ տակաւին կայ մէկը աշխարհումս, որ կարեկից է իմ վիճակին: Գուք արժան էք համարում ինձ օգնութեան ձեռք կարկառել: Հաւատացէք, որ անձնուիրութեան խորին զգացմամբ լի է այսօր իմ սիրտը դէպի Ձեզ, իբրև դէպի իմ բարեկամի և բարերարի: Ես ի հարկէ անկարող եմ ըստ պատշաճին շնորհակալութիւն յայտնել այդ ամենի փոխարէն, բայց գոնէ սրտով միշտ երախտապարտ սլիտի մնամ Ձեզ քանի որ շունչս բերանումս է:

Կատարեալ յարգանքով և անձնուիրութեամբ մնամ ամենախոնարհ ծառայ...

Մեծապատիւ պարոն
Ծառուկ.

Յունիսի 25-ին զրաժ նամակդ հէնց այժմ ստացայ: Այդ նամակում գրում էք ինձ, որ որդիս Ձեր միջնորդութեամբ ստացել է այն պաշտօնը, որի համար խնդրել էի Ձեզ: Գորանով Գուք անակնկալ խնդութեամբ լցրիք իմ սիրտը, որի համար շգիտեմ ինչպէս պէտք է շնորհակալ լինիմ Ձեզանից: Հաւատացէք, որ ես տաժում եմ դէպի Ձեզ այնպիսի համակրութեան զգացմունքներ, ինչ որ կարող է զգալ մի ազնիւ չմարդ, որ վայելած է այդպիսի վեհանձն բարիքներ: Մօտերումս ես կգամ Թիֆլիս և շատ երջանիկ պիտի համարիմ ինձ, երբ անձամբ մատուցանել կարողանաս Ձեզ իմ երախտագիտական զգացմունքները, որով մնամ միշտ անձնուէր և խոնարհ ծառայ...

Մեծարգոյ պարոն

Սպանդարտ.

Մօտերս բազտ ունեցայ ստանալ Ձեր նամակը, որի մէջ գրում էք թէ որդիս Ձեր շնորհիւ ընդունուել է (այս ինչ) ուսումնարան: Ես

համոզուած եմ, որ հէնց դորանից է կախուած նորա ապագայ բաղտը և սեպուհ պարտքս եմ համարում ներշնչել նորա մէջ շնորհակալութեան և երախտագիտութեան բարձր զգացումներ դէպի Ձեզ, որ պատճառ էք հանդիսացել նորա ապագայ երջանկութեան: Եւ մնամ առ Ձեզ յաւէտ երախտապարտ խոնարհ ազախին...

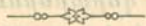
Մեծապատիւ պարոն
Բենիկ.

Ձեր բարեհաճ ուշադրութիւնը իմ խնդրի վերայ և այն հաւատարմութիւնը, որով ընդունեցիք ինձ Ձեր կալուածների ծառայութեան մէջ, խորին շնորհակալութեամբ լցրել են սիրտըս դէպի Ձեզ: Ես անկարող եմ իմ երախտագիտութիւնս լեզուով արտայայտել, բայց յոյս ունիմ, որ եռանդուն և անթերի ծառայութեամբ գործով ապացուցանեմ Ձեզ իմ զգացումներս. ես միշտ ճշտութեամբ կհետևիմ Ձեր տուած պատուէրներին և միաժամանակ կաշխատեմ ինքս էլ ինքնուրոյնաբար մտածել կառավարութեանս վերաբերեալ քանի մի մասերի բարեփոխութեան մասին: Բայց այդ մասին դեռ ոչինչ չեմ գրում, որովհետև նախա-

պէս ուզում եմ մօտից ծանօթանալ գործերին
և երբ ինքս կհամոզուիմ, որ այդ նորամուծու-
թիւններն անհրաժեշտ են գործի յաջողութեան
համար, այնուհետև, ձեր հաճութիւնն առնելուց
յետոյ՝ գործի կձեռնարկեմ: Յոյս ունիմ, որ ոչ
թէ միայն Ձեր շահերը պիտի պաշտպանեմ,
այլ ևս առաւել վարկս աւելացնեմ Ձեր առաջ:
Ընդունեցէք, խնդրեմ, յարգանացս հաւաս-
տին, որով մնամ նուաստ ծառայ...

Սիրելի հայրիկ.

Ամսոյս 20-ի նամակի հետ ուղարկածդ
դրամն ստացայ և շտապում եմ յայտնել յա-
տուկ շնորհակալութիւնս, որ անխնամ չէք
թողնում ինձ: Ձեր հայրական հողացողութիւ-
նից քաջալերուած ես կկրկնապատկեմ իմ ե-
ռանդը պաշտօնիս և պարտաւորութեանցս կա-
տարման նկատմամբ: Որդիական սիրով և անձ-
նուիրութեան զգացմամբ մնամ միշտ Ձեզ սի-
րող և խոնարհ որդի...

Բ. ԱԶԳԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

— 00 —

Սիրելի հայրիկ.

Հտապում եմ հաղորդել Ձեզ մի շատ ախորժելի լուր. Աստուած մեզ մի մանուկ պարգևեց երեկ երեկոյ: Ծնունդը շատ դժուար էր և վտանգաւոր մօր համար: Բայց ամենաբարի Արարիչը օգնութեան հասնելով՝ խաւարը փարտեց և ամուսինս վտանգն անցկացրեց և այժմ նորածնի հետ, փառք Արարչին, առողջ են որքան հանգամանքները կարող են ներել: Այժմ կնոջս գլխաւոր ցանկութիւնն այն է, որ Ձեր տեսութեան արժանանայ, սիրելի ծնողներ, և Գուք մեծ ուրախութիւն պիտի պատճառէք ինձ, եթէ շտապէք գալ մեզ մօտ բաւական երկար ժամանակով. դալուց առաջ խնդրեմ մի երկտողով ծանուցէք մեզ Ձեր յօժարութեան մասին:

Որդիական հնազանդութեամբ մնամ Ձեզ սիրող որդին...

—

Սիրելի հայրիկ և մայրիկ.

Երկու ամիսը լրացաւ, որ ես նամակ չեմ գրել Ձեզ: Գուշակում եմ թէ ինչքան պիտի անհանգիստ լինէիք իմ մասին, քանի որ այդ տեղից մեկնելիս ես Ձեզ խոտտացայ գէթ ամեն ամիս նամակ գրել և իմացնել իմ տեղը: Այդպէս չէի վարուիլ ի հարկէ եթէ ճանապարհին Քանաքեռի մօտ չհիւանդանայի: Չիւանդութեանը մասին ես ոչինչ չգրեցի Ձեզ, որպէս զի Ձեր սիրտը չաղմկէի. այլ հէնց որ մի փոքր առողջացայ՝ ճանապարհս շարունակեցի թէպէտ և դանդաղութեամբ, որովհետև տենդը իւր հետքերը թողել էր ինձ վերայ: Ես թախանձազին աղօթում էի Աստծուն և նա վերջապէս լսեց իմ խնդրուածքը: Հասայ Երևան և լաւ պաշտօն ստացայ ...ի դրասենեկում բաւական լաւ վարձատրութեամբ:

Խնդրեմ, սիրելի ծնողներ, Ձեր ազելսն էլ միացրէք իմի հետ, որ Աստուած առողջութիւն պարգևէ ինձ և Ձեզ: Յոյս ունիմ, որ իմ ջանասիրութեամբ և խնայողութեամբ մի բան տնտեսեմ Ձեզ համար, որ գոնէ դորանով փոխարինեմ այն բարիքները, որ չէք խնայել երբէք ինձ համար մանկական հասակիցս սկսած:

Տիրոջ հովանին թող լինի Ձեզ վերայ, ապրեցէք երկար տարիներ առողջ և երջանիկ: Ջերմազին սիրով մնամ

Ձեր երախտապարտ որդին...

Սիրելի դաւակս.

Վաղուց է նամակ չեմ գրել քեզ և այսքան երկար լռութիւնիցս յետոյ առաջին նամակս գրեալստարար գուժարեր է լինելու քեզ համար: Երբ դու հեռացար ինձանից, քոյրդ, մեր սիրելի Լուսիկը, առողջ էր և վարդի պէս կայտառ: Ով կմտածէր, որ այլ ևս տեսնելու չես նորան: Սակայն ի խոր ցաւ մեր սրտի դարպէն կատարուած իրողութիւն է: Երեկ երեկոյեան տասնեմէկ ժամին հանգաւ նա իւր մօր գրկում և իմ աչքիս առաջ: Թորատապը, որի առաջը առնել չկարողացաւ ոչ մի բժշկական օգնութիւն, վերջ դրեց նորա կեանքին, իսկ այսօր նորա մարմինը հողին յանձնուեցաւ: Աւելին գրել անկարող եմ այժմ ես: Աստուած յաջողի, որ դու շուտով վերադառնաս ողջ և առողջ, որ գոնէ քեզանով մխիթարուին քո վշտակոծ ծնողները:

Մայրդ ողջունում է քեզ արտասուաթոր

աչքերով և ես համբուրելով քեզ մ'նամ քեզ սիրող և փարող հայրդ...

Մեծարոյ պարոն
Սահակ.

Ողջամբ հասայ Արմաւիր: Չատ նորութիւններ ունիմ հաղորդելու Ձեզ, սակայն առ ժամանակ չեմ պատմում, որովհետեւ դեռ նոր եմ տեղ հասել և լաւ չեմ նայել քաղաքը, շատ ծանօթներիս էլ դեռ չեմ տեսել: Պատահեցի Սըմբատին, նա հարցրեց ձեր մասին և առաջին պատեհութեամբ մտադիր է Ձեզ նամակ գրել: Ինչ վերաբերում է Ձեր յանձնարարութեան տիկին Երանունու ժառանգութիւնը ստանալու մասին, միամիտ եղէք, ես վազն և եթ կզբաղուիմ այդ գործով և կարճ միջոցում կտեղեկացնեմ հետեանքի մասին: Արդէն գիտէք, որ ես միշտ առանձին գոհունակութեամբ կատարում եմ Ձեր յանձնարարութիւնները:

Մ'նամ խորին յարգանքով, խոնարհ ծառայդ...

Թ. ՅՈՒՇԱՐԱՐՈՒԹԵԸՆ ԵՒ ԳՈՐԺԱՌՆԱԿԱՆ
ՆԱՄԱԿՆԵՐ

Մեծապատիւ պարոն
Մանուազ.

Երբ այստեղից գնում էիք՝ Գուք ինձ հաւատացրիք, որ խնդիրս կկատարէք և ինձ պարտ եղած գումարից մի մասը կուղարկէք: Գիտեմ, որ ճշտապահ մարդ էք և երբէք չեմ կասկածում Ձեր մասին. բայց ընտանեկան հանգամանքներիս պատճառով անհրաժեշտ է ինձ իմանալ, թէ իսկապէս երբ կարող կլինիմ ստանալ Ձեզնից այս դրամը: Ուրեմն խոնարհաբար խնդրում եմ յայտնէք ինձ այդ, եթէ իսկոյն վճարել անկարող էք, որ խիստ ցանկալի կլինէր ինձ համար: Գուցէ Ձեզ յայտնի է, թէ ինչքան դժուարութեամբ կարողանում է մարդ իւր վարկը պահպանել, երբ պարտապանները ուշացնում են իրանց վճարը:

Յոյս կունենամ ուրեմն, որ դուք ներող կլինիք դէպ ինձ և մտնելով իմ դրութեանս մէջ՝ կաշխատէք շուտով գոհացնել ինձ:

Խորին յարգանքով և կատարեալ անձնուիրութեամբ մնամ ամենախոնարհ ծառայ...

Մեծարգոյ պարոն
Մաժդոց.

Անցեալ շաբաթ... ռուբլի ուղարկեցի Ձեզ իմ պարտքի հաշոււմ: Ես յոյս ունէի ամբողջ պարտքս վճարել, բայց այլ և այլ աննախատես հանգամանքների պատճառով ստիպուած եմ թախանձել Ձեզ երկարաձգել վճարմանս պայմանաժամը կարճ ժամանակով: Երկար ժամանակ է որ Ձեր բարեկամութիւնը վայելելու բարեբաղդութիւնը ունիմ, որից զրկուելը ինձ համար շատ անախորժ կլինէր: Ուստի և հաւատացած կարող էք լինել, որ ես ամեն ջանք գործ պիտի դնեմ պարտքիս մնացորդը վճարելով պարզերես երևալու Ձեր առաջ...

Ամենախոնարհ ծառայ...

Մեծարգոյ պարոն
Խորէն.

Յուսալով Ձեր բարեմտութեան վերայ՝ դիմում եմ Ձեզ հետեւեալ խոնարհագոյն խնդրով:

Պ. Օնիկը, որ վաղուց ծանօթ է Ձեզ, խնդրում է փոխարինարար տալ իրան... ռուբլի դրամ. ուստի, մեծապատիւ Տէր, խնդրեմ չզլանաք ինձ հազորդել թէ կարելի է հաւատալ այդ պարոնին և տալ խնդրուած գումարը: Հարկաւ գիտէք որ այսպիսի մի խոշոր գումար ներելի չէ հաւատալ մի բոլորովին անծանօթ մարդու. ուստի նորից խնդրում եմ Ձեզ ձանձրութիւն յանձն առնէք լաւ տեղեկանալ և ամեն կասկած փարատել ինձանից: Պատասխանի ակընկալութեամբ, յայտնում եմ Ձեզ և Ձեր համեստափայլ ընտանիքին ջերմեռանդ յարգանքներս և մնամ միշտ խոնարհ ծառայող...

Մեծարգոյ պարոն

Գագիկ.

Քանիցս նամակ եմ գրել Ձեզ, անձամբ էլ մի քանի անգամ եկել եմ Ձեր տուն, բայց ոչ մի անգամ տանը չեմ գտել, երբեմն Ձեր տանեցիք ասել են ինձ, որ ինքներդ կբերէք Ձեր պարտք ...ռուբլին: Սակայն մինչև այժմ ոչ մի բաւարարութիւն չստանալով, ևս ստիպուած եմ նորից յիշեցնել Ձեզ, որ Ձեր պարտքի վճարման ժամանակակէտը վաղուց արդէն

անցել է և որ ես չէի ցանկալ, որ Ձեր ան-
ճշտութիւնը որևէ անախորժութեան առիթ
ընծայէր: Ինքս մեծ կարիք ունիմ փողի և յոյս
ունիմ, որ այս անգամ արդէն կզոհացնէք իմ
պահանջը:

Խոնարհ ծառայդ...

Մեծապատիւ պարոն

Աշոտ.

Լրագրներում կարդացի, որ շատ ձեռնտու
գնով ծախւում է մի տուն Հայոց փողոցում [թ.
100: Հիւանդութեանս պատճառով անկարող
լինելով տանից դուրս գալ՝ խնդրում եմ Ձեզ
եթէ հնար է, նեղութիւն յանձն առնէք այն
տունը տեսնել, տեղեկանալ թէ գնի և թէ
եկամուտների որքանութեան մասին և մի երկ-
տողով յայտնէք ինձ այդ ամենը որքան կա-
րելի է շուտով:

Ձեզ միշտ անձնուէր...

Մեծարգոյ պարոն.

Հարկ ենք համարում գրութեամբս ծանու-

ցանել Չեզ, որ այս օրուանից սկսեալ «Հայկազեան» անունով վաճառականական մի ընկերութիւն ենք հաստատել, որի գլխաւոր ճիւղը արտասահմանեան ապրանքների յանձնարարութիւնն է: Ուրախ կլինինք, եթէ մեր ծառայութիւնը կարողանայ Չեզ հաճոյ լինիլ: Համոզուած ենք, որ Չեր հրամանները ճշտիւ կատարելով և մեր հաւատարմութեամբ՝ Չեր վստահութիւնը կշնորհէք մեզ, որով երկուստեք օգտուած կլինենք փոփոխակի:

Խորին յարգանքով...

Մեծարգոյ պարոն.

Պարտք ենք համարում ծանուցանել Չեզ, որ մեր Առևտրական տունը այսօրուանից դադարեցնում է իւր գործունէութիւնը. իսկ այսուհետեւ թէ ինչ գործ պիտի սկսինք՝ այդ մասին Չեզ կտեղեկացնենք իւր ժամանակին, առ այժմ խնդրեմ հաճիք շարունակել մինչև այժմ մեզ ցոյց տուած համակրութիւնն ու վստահութիւնը, որի համար յայտնում ենք մեր ի սրտէ շնորհակալութիւնը: Մեր տան ընդունուած ստորագրութիւնը այսօրուանից նշանակութիւն

կունենայ միմիայն մեր հաշիւները փակելու համար, որ պիտի կատարէ պ. Արզամբ:

Ընդունեցէք մեր մեծարանքը, որով մնամք...

Մեծարգոյ պարոն Վասակ.

Տխրամած սրտով ծանուցանում եմ Ձեզ, որ իմ ամուսինը, քաղաքիս վաճառականը, ամսոյս 1-ին կնքեց իւր երկրաւորը:

Հարկաւոր եմ համարում Ձեզ յայտնել, որ բարեյիշատակ հանգուցեալի առևտրական գործերը ես պիտի շարունակեմ անդրանիկ որդւոյս հետ նոյն անուան տակ, ինչ որ մինչև այժմ էր, և կարող եմ ապահովացնել Ձեզ, որ գործը պիտի ընթանայ նոյն կարգով և ճշդութեամբ և պիտի աշխատինք տւելի արժանի ցոյց տալու մեզ Ձեր վստահութեան:

Հաճեցէք, խնդրեմ, ուշադրութիւն դարձնել մեր կրկին ստորագրութիւնների վերայ և ընդունեցէք մեր խորին յարգանաց հաւատարման, Որով մնամք...

Մեծարգոյ պարոն
Մեհրուժան.

Ձեր ինձ ցոյց տուած բարեկամութեան վերայ վստահացած՝ գիմում եմ ձեզ հետեալ խնդրով: Պարտապաններիս անճիշտ վերաբերմունքի պատճառով... ուրբու պէտք ունիմ, այնպիսի մի վճարի համար, որ ուշացնել չեմ կարող: Վստահ եմ, որ եթէ առանձին մի արգելք չունիր՝ այդ գումարն անմիջապէս կհասցնէք ինձ: Իսկ եթէ չէք կարող խնդրեմ իսկոյն յայտնէք ինձ, որ ուրիշ տեղից վերցնեմ: Եթէ կհաճիր յիշեալ գումարը փոխ տալ ինձ, խոստանում եմ մի ամսում վերադարձնել: Սպասելով Ձեր պատասխանին, մնամ խորին յարգանքով և անձնուիրութեամբ Ձեր...

Մեծարգոյ պարոն
Գնէլ.

Մեծ ծառայութիւն արած կլինիր մեզ, եթէ տոմսակիս վերայ նշանակուած Առևտրական տան նկատմամբ մեզ տեղեկութիւն տալու լինիր: Նոյն տան եղած տեղի հետ յարաբերութիւն ունենալով՝ կարող էք շուտ և որոշ

տեղեկութիւններ ունենալ: Վստահ եղէք, որ
խօսքը մեր մէջ կմնայ. կանխաւ ընդունեցէք
խնդրեմ մեր անկեղծ շնորհակալութիւնը և
Մնամք Ձեզ միշտ յարգող...

Մեծարգոյ պարոն
Թորոս.

Ձեր ամսոյս 5-ին գրած նամակին պա-
տասխանում ենք. Վարնոյ «Անահտեան» առև-
տրական տունը մեծ համարում է վայելում,
որին իրօք արժանի է նա, որովհետև գործում
է արդարասիրութեամբ և խոհեմութեամբ: Վա-
ճառատան տէրերը ճանաչուած են որպէս մեծ
ստացուածքի տէրեր: Մեր կարծիքը հաստա-
տում են նաև նոյն քաղաքի մեր բարեկամնե-
րից ու լումայափոխներից մեր ստացած տեղե-
կութիւնները: Մեզ համար բաղձալի է Ձեզ
այստեղ մի հաճոյական ծառայութիւն մատու-
ցանել, ուստի վստահ եղէք, որ այսպիսի առիթ-
ների մէջ միշտ պատրաստ ենք ծառայել Ձեզ:
Խորին յարգանաց հաւաստեօք, մնամ
խոնարհ ծառայ...

Մեծապատիւ պարոն
Վաչէ.

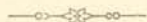
Չատ ցաւում եմ որ Ձեր՝ ամսոյս 5-ի նա-
մակով՝ Կարնոյ «Անահտեան» առևտրական տան
վերայ խնդրուած տեղեկութեան՝ չեմ կարող
Ձեր ցանկութեան չափ հաճոյական պատաս-
խան տալ: Ամենքին յայտնի է, որ յիշեալ տու-
նը մինչև այժմ լաւ համարում ունէր, գործերը
չատ ընդարձակած էր և յաջողութիւն ունէր:
Քաղաքիս առևտրական տներից ոչ մէկը նորա
չափ պերճութիւն չուներ, այնպէս որ ոչ ոք
կասկած չուներ նորա հաստատութեան վերայ:
Սակայն հիմա յայտնուեցաւ, որ այդ տունը
թէ զանազան ձեռնարկութեանց և թէ լումա-
յատոմսի առևտուրի մէջ մեծ կորուստներ է ու-
նեցել այս օրերս:

Քայց կարծեմ թէ այս վտանգն անցաւոր
բան է և մեր փոխանակագիրները կվճարուին.
սակայն խոհեմութիւն չէ առ ժամս նոյն տան
հետ մեծ գործեր ունենալ, քանի որ ամեն մարդ
պարտաւոր է ինքն իրան քաշուած պահել ձա-
խորդութիւնների ժամանակ:

Աւելորդ է յիշեցնել Ձեզ, որ այս տեղե-

կութիւնները մտերմական են և պէտք չէ այս մասին ում և իցէ բան խօսել:

Ձեզ միշտ յարգող և նուաստ բարեկամդ...

Փ. ՆԵՐՈՒՄՆ ԽՆԳՐՈՂ ՆԸՄԵԿՆԵՐ

Մեծարգոյ պարոն

Յոյս.

Խնդրեմ վեհանձնաբար ներէք ինձ, որ Գանձակից դուրս գալու միջոցին անկարող եղայ շնորհակալութիւնս մատուցանել Ձեզ՝ Ձեր ցոյց տուած շնորհների համար: Այդ ի հարկէ սրտիս զգացմունքներից չէք, որ միշտ լի է երախտագիտութեամբ դէպի Ձեզ, այլ որովհետև ամենինն ժամանակ չգտայ պաշտօնական ծառայութիւններիս պատճառով: Այժմ, օգուտ քաղելով բարեյաջող դէպքից, շտապում եմ մատուցանել Ձեզ, մեծապատիւ Տէր, իմ սրտի անկեղծ շնորհակալութիւնը այն բարիքների համար, որոնք խորը տպաւորուած են իմ սրբտում: Ուրեմն դարձեալ ներումն խնդրելով վարմունքիս համար, վերստին յայտնում եմ այս

տեղ իմ երախտագէտ սրտի զգացումները, որով
մնամ միշտ անձնուէր խոնարհ ծառայ...

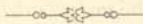
Մեծարգոյ պարոն
Շնորհք.

Ներեցէք, որ ժամանակին չպատասխանեցի Ձեր պատուական նամակին և խնդրեմ իմ լուրթեան որևէ անախորժ բացատրութիւն չտար: Ես այնպէս զբաղուած էի գործերով իշխանաւորիս մօտ, որ գրեթէ վայրկեան չունէի ազատ. բայց հաւատացած կացէք, որ իմ յարգանքներս անփոխօրս են դէպի Ձեզ և իմ ջերմ ցանկութիւնս է անձամբ տեսնուիլ Ձեզ հետ, որ անձամբ կարող լինեմ իմ սրտի գոհունակութիւնը յայտնելու Ձեզ. յոյս ունիմ որ ցանկութիւնս շուտով կկատարուի. և մնամ միշտ անկեղծ սիրով Ձեր...

Մեծապատիւ պարոն
Կարէն.

Ձեր անցեալ նամակում Գուք մեղադրում էք ինձ, որպէս թէ ես վիրաւորական լուրեր

եմ տարածում Ձեր մասին: Այս ամենը միայն
չարախնդաց մարդկանց հնարածներն են, որոնք
աշխատում են սևացնել ինձ Ձեր առաջ. իմ
խիղճս միանգամայն մաքուր է, և եթէ Դուք
հաւատար անբարեմիտ անձանց խօսքերին, ա-
պագայում, երբ գաղտնիքը կսարգուի, Դուք
ինքներդ կմեղադրէք Ձեզ: Նեղացէք ինձ վե-
րայ այժմ ինչպէս կամիր, վնաս չունի, ես չեմ
փորձում արդարանալ, քանի որ մտքովս էլ չեմ
անցկացրել վիրաւորել Ձեզ: Յիշեցէք միայն,
որ ես միշտ ամենամեծ յարգանք եմ տածել
դէպի Ձեզ, որով մնամ այժմ և միշտ խոնարհ
յարգողդ...

ԺԱ. ՀՐԸԻՐԸԿԱՆ ՆԸՄԸԿՆԵՐ ԵՒ ՏՈՒՄՍԵՐ.

Սիրելի բարեկամ
Ուրան.

Ինձ թւում է, թէ բարեկամների հետ ժա-
մանակ անցկացնելուց լաւ բան չկայ, ինչպէս
և ոչինչ այնքան ձանձրալի չէ, ինչպէս նո-
ցանից հեռու լինելը: Կեանքը ինքը մի տան-

ջանք կլինէր առանց անկեղծ բարեկամների։
Յոյս ունիմ, որ Դուք ևս հաւանութիւն կտաք իմ
կարծիքիս և այս երեկոյ կայցելէք ինձ, որով
մեծ բաւականութիւն պատճառած կլինիք ինձ։

Ձեր...

Սիրելի բարեկամ
Տիրան.

Պարոն Ռշտունին, որի մասին խօսեցի
Ձեզ հետ մեր վերջին տեսակցութեան ժամա-
նակ, շատ ցանկանում է ծանօթանալ Ձեզ
հետ և վաղը ճաշի ինձ մօտ կլինի։ Նա շատ
համակրելի և զարգացած մարդ է։ Խնդրեմ
վաղը ինձ մօտ գաք. լաւ ժամանակ կանցկա-
ցնենք. Լ միևնոյն ժամանակ այդ այցելութեամբ
շատ կպարտաւորացնէք Ձեզ միշտ անձնուէր
.....ին։

Սիրելիդ իմ
Գայիանէ.

Ես վաղուայ համար թատրոնի տոմսեր
եմ վերցրել, եթէ ազատ ես, խնդրեմ դու էլ
գաս, որ միասին գնանք։ Եղբայրս էլ մեզ հետ

կլինի: Ասում են, որ շատ հետաքրքիր ազգային մի ողբերգութիւն են ներկայացնելու, բայց աւելի հաճելի կլինի ինձ համար այդ ներկայացումը, եթէ չմերժես ընկերանալ ինձ. և մնամ քոյդ...

Սիրելի բարեկամ
Սմբատ.

Տիկին Չուիկը խնդրեց ինձ ինձ գրել Ձեզ, որ վաղը խմբով գնում ենք մենք զբօսնելու, նա ցանկանում է, որ դու ևս մասնակցես մեր խմբին: Գործերդ թող կամ գէթ այնպէս կարգադրիր, որ վեց ժամին ազատ լինիս: Իմաց տուր այժմ իսկ դո՛ւ կգաս, թէ մենք պիտի անցնենք քո կողմը: Սակայն յամենայն դէպս չզրկես մեզ քո ընկերութիւնից: Քեզ միշտ անձնուէր...

Հրաւիրատոմսեր

Պարոն և Տիկին Օտեանները շատ սիրով ողջունում են Պարոն և Տիկին Լուսինեաննե-

րին և խնդրում են, որ կիւրակի ճաշին շնորհ
բերեն իրանց մօտ սեղանակից լինելու: Մէկ
ժամին սեղան կնստեն:

Խնդրեմ, սիրելի քոյրիկ, շնորհ բերէք
ինձ մօտ թէյ վայելելու: Ես մենակ եմ և յոյս
ունիմ, որ Ձեր սիրելի ընկերութեամբ կուրա-
խացնէք ինձ: Խնդրեմ չզլանաք ինձ այս շնորհը:

Պարոն և Տիկին Լուսինեանները պատիւ
ունին ամենայն սիրով և շնորհակալութեամբ
ընդունել պարոն և տիկին Օտեանների սիրա-
լիր հրաւերը:

Հատ ցաւում եմ, պատուական քոյրիկ, որ
Ձեր արած պատիւն ընդունել չեմ կարող, որով-
հետև արդէն ուրիշ տեղ խօսք եմ տուած այդ
օրուան համար:

Կարևոր բան ունիմ հաղորդելու Ձեզ, ուս-
տի խնդրում եմ օր և ժամ որոշէք, որ Ձեզ

տանը գտնել կարողանամ: Յոյս ունիմ որ ներողամիտ կլինիք նեղութիւն տալու համար:

Նոր վերագարձայ Արցախից. եթէ ժամանակ ունիք խնդրեմ գար ինձ մօտ, շատ հաճոյական լուրեր ունիմ Ձեզ հաղորդելու: Ամբողջ օրը տանն եմ, ուստի երբ ուզէք կարող էք շնորհ բերել:

Մի անյետաձգելի գործի համար եկայ Ձեր տուն, բայց տանը չէիք: Վաղը առաւօտութիւն ժամին դարձեալ կգամ. մեծապէս երախտապարտ կլինիմ, եթէ տանը սպասէք ինձ:

Պարոն և տիկին Արաքսեանները մեծ պատիւ են համարում ծանուցանել Ձեզ, մեծարկոյ պարոն, որ ամսոյս 10-ին, կէս օրուան 12 ժամին տեղի պիտի ունենայ իրանց օրդի Միհրդատի ամուսնութիւնը օրիորդ Խոսրովիզուխտ Մասիսեանի հետ: Ուստի խնդրում են որ հաճիք շնորհ բերել հարսանեաց հանդիսին նշանակած ժամանակ հայոց ս. Վարդանանց եկեղեցին:

Պատիւ ունիմ ծանուցանել Ձեզ, որ երեկ ամուսինս ազատուելով երկունքից՝ աշխարհ բերաւ մի արու զաւակ. թէ մայրը և թէ զաւակը ողջ և առողջ են:

Պարոն Ազատ Գնթունին ծանուցանում է Ձեզ իւր կրած մի մեծ կորուստը. իւր փեսան Սեպուհ Ջարեհեանը ամսոյս 25-ին կնքելով իւր երկրաւորը՝ լաւագոյն կեանքի փոխուեցաւ և իւրայիններին խոր սուգով համակեց:

ԺԲ. ՅԸՆԳԻՄԸՆՈՒԹԵԸՆ, ԳԸՆԳԸՏԸՆԸՅ,
ԽՈՐՀՐԳԸՏԻՈՒԹԵԸՆ ՆԸՄԸԿՆԵՐ

Մեծարգոյ պարոն
Վաչագան.

Ես միշտ համոզուած էի, որ Ձեր բարեկամութիւնն անխախտ պիտի լինէր դէպ ինձ և երբէք չեմ մտածել, որ թէկուզ ամենաանհշան կասկածանքով պիտի վշտացնեմ Ձեզ. բայց այժմ փորձով տեսնում եմ, որ այդ բա-

րեկամութիւնը այլ ևս գոյութիւն չունի ինձ համար, թէպէտ իմ սէրը նոյնն է մնում դէպի Ձեզ: Եթէ Դուք ինձ թոյլ կտաք զգացածս պարզել Ձեր առաջ, առանց դէպի Ձեզ յարգանքներս թուլացնելու, վստահութեամբ կասեմ, որ Դուք ինձ չափազանց վիրաւորել էք Ձեր վարմունքով: Ձեզ համար կարծեմ ամօթ էր քաղաքից դուրս գնալ առանց ինձանից ներողութիւն խնդրելու. Դուք խլիցիք ինձանից իմ անհրաժեշտ բանը—մխիթարութիւնս միայնութեան մէջ, որ այժմ պիտի տանեմ առանց Ձեզ: Բայց թէպէտ Դուք այդպէս վարուեցաք և այն հակառակ Ձեր կամքի, այնուամենայնիւ իմ սիրտը միշտ պիտի Ձեզ մօտ լինի ուր և լինիք և պիտի մնամ միշտ անձնուէր խոնարհ ծառայող...

Մեծարգոյ տիկին
Անթառամ.

Դուք բոլորովին աչքից գցել էք ինձ: Անշուշտ մէկ ուրիշը փոխարինել է ինձ Ձեզ համար: Ես միշտ վայելում էի Ձեր սէրն ու համակրութիւնը. ինչպէս եղաւ ուրեմն, որ այսպիսի փոփոխութիւն առաջացաւ: Ես երբէք չէի կարող մտքովս անգամ անցնել, որ Դուք

կարող էիր այդպէս փոխուել և անտարբեր լինել դէպի իմ վիճակը: Ինքս ինձ յաճախ հարցնում եմ, թէ ինչ յանցանք եմ գործել դէպի Ձեզ և միանգամայն ոչ մի առիթ չեմ գտնում, որով կարելի լինէր ինձ մեղադրել: Ձեզ շատ լաւ յայտնի է իմ անձնուիրութիւնը և միթէ Դուք այնքան անբարեմիտ կլինիր, որ սառնասրտութեամբ կփոխարինէք նորան: Ես չափազանց անհանգիստ եմ. խնդրեմ պարզիպարզոյ գրէք Ձեր վարմունքի պատճառը և ինձ այս գրութիւնից ազատէք: Միթէ խիղճը չէ տանջում Ձեզ այդպիսի խիստ վարմունքի համար դէպի մի անձն, որ իւր ամբողջ կեանքում անձնուէր է եղել Ձեզ:

Խորին յարգանքով...

Մեծարգոյ պարոն
Կամսար.

Ես դեռ բազմ չեմ ունեցել Ձեզ որևէ ծառայութիւն անել, ուստի և իրաւունք էլ չունիմ նկատողութիւն անել Ձեզ որ իմ յանձնարարութիւններս չէք կատարում, բայց գոնէ իրաւունք ունիմ ասել, որ Դուք ձեր խոստումը չկատարեցիք: Անշուշտ չէք բարկանայ ինձ

վերայ այս խօսքերիս համար, եթէ ի նկատի առնէք թէ ինչ անեկանելի դրութեան մէջ եմ այժմ, Ձեր խօսքերի վերայ յուսալով: Գուցէ Գուր էլ յանցաւոր չէք, գուցէ որեւէ անախորժ հանգամանք արգելել է Ձեզ ևս կատարել Ձեր խոստումը: Այս դէպքում գէթ պէտք է ինձ իմաց տայիք, որ ևս այլ միջոցներ ձեռք առնէի: Յոյս ունիմ, որ նամակս ստանալուն պէս կշտապէք պատասխանի արժանացնել ինձ: Ընդունեցէք, խնդրեմ, խորին յարգանացս հաւաստին, որով մնամ ամենախոնարհ ծառայ...

Մեծապատիւ պարոն

Հայկակ.

Պարոն Արմոզի առաջարկութեամբ ևս ընդունեցի Ձեզ պաշտօնով ինձ մօտ և գործ յանձնեցի Ձեզ: Ես յոյս ունէի, որ իմ յանձնարարութիւններիս անթերի կատարումով կարգարացնէիք պ. Արմոզի և իմ յոյսերը. բայց այժմ, ի ցաւ սրտի տեսնում եմ, որ ևս սխալուած եմ եղել Ձեզ ընդունելով: Ես այս յանդիմանութիւնը երբէք չէի ուղղիլ ձեզ; եթէ չցանկայի, որ Ձեր ուղղութեան ծառայէր այդ: Ես առանձնապէս բաւարարուած կհամարէի ինձ,

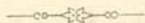
եթէ իմ այս նամակը ցանկալի ազդեցութիւնն
ունենար Ձեզ վերայ:

Ձեզ միշտ բարեացակամ...

Սիրելի որդի
Հայկ.

Կարող է պատահել, որ երկու ամսի շափ
հեռու լինիմ քեզանից, և որովհետև ես ամեն
բոլորէ մտածում եմ քեզ վերայ, ուստի անհրա-
ժեշտ եմ համարում երկու բան յիշեցնել քեզ,
որ խիստ կարևոր եմ համարում քո ապագայի
նկատմամբ: Նախ՝ ինչքան կարելի է քիչ խօսիր-
շատախօսութիւնից փախիր. սա ամենավատ
սովորութիւնն է երիտասարդ մարդու համար
և մանաւանդ այնտեղ, ուր դու ես բնակում
այժմ: Երկրորդ՝ լսիր պ. Պահլաւունու խորհրդ-
ներին, որ քեզ որդու պէս է սիրում: Անշուշտ
յիշում ես իմ խօսածները հասարակական զուար-
ճութիւնների մասին. թէ քեզ և թէ ինձ հա-
մար խիստ կարևոր են, որ դու որքան կարելի
է քիչ երևաս այն տեղերը. մանաւանդ որ դու
ուսման համար ես ուղարկուած և ոչ թէ քէֆի
և ուրախութեան: Երբէք սրտիցդ մի հանիր
այն սէրը, որ ես ներշնչել եմ քո մէջ դէպի

մեր ազգային ս. եկեղեցին: Խնդրեմ այս խրատս
էլ ընդունես այնպիսի մաքուր սրտով, ինչով
որ ես եմ տալիս քեզ: Ողջ լեր, սիրելի որդիս,
չուտ չուտ նամակ գրիր: Քեզ սիրող հայր...

ՓԳ. ԲԸՐԵԿԸՄԸԿԸՆ ՆԸՄԸԿՆԵՐ

Մեծապատիւ պարոն
Սկայորդի.

Գուր շատ յանցապարտ էք իմ առաջ, որ
կարիք էք ունեցել և ինձ չէք դիմել: Մի՛թէ
ուրիշներից պէտք է իմանամ ես այդ: Մի՛թէ
ինձ բարեկամի տեղ չէք դնում և կարծում էք
թէ ես կհրաժարուէի այդպիսի մի չնչին ծա-
ռայութիւն անելուց: Ձեզ պատժելու համար
պէտք էր ոչինչ չասէի Ձեզ, բայց իմ առ Ձեզ
բարեկամութիւնն այդ չէ թելադրում: Այժմ ես
պահանջում եմ, որ Ձեր սխալն ուղղելու հա-
մար Ձեր հանգամանքները պարզէիք ինձ, որով-
հետև թէպէտ ինձ պատմել են քիչ շատ այդ
մասին, բայց վայր ի վերոյ և կցանկայի աւելի
մանրամասն տեղեկութիւններ ունենալ: Պարզ

ու առանց բաշուելու գրեցէք թէ ինչ կարիքներ ունիր. եթէ փող է պէտք, պատրաստ եմ օգնել Ձեզ: Սպասելով նամակիս պատասխանին մնամ միշտ անձնուէրդ...

Մեծարգոյ պարոն
Պաճոյճ.

Քանի քանի անգամ ես օգտուել եմ Ձեր առատաձեռնութիւնից, քանի անգամ օգնել էք դուք ինձ, երբ գրեթէ ամեն միջոցներից զուրկ, դիմել եմ Ձեր օժանդակութեան: Բայց հանգամանքները փոխուել են: Մօտերս ես լսեցի, որ Գուք բաւական կարօտ վիճակումն էք գլտնում: Աօթ չէ՛ ձեզ համար, որ այդ ծածկում էք ինձանից և անպատուութիւն չէ՛ ինձ, որ Գուք համարում էք ինձ այնպիսի մէկը, որ անարժան է եղել Ձեր նախկին շնորհների: Որքան ծանր է ինձ տեսնել Ձեզ թշուառութեան մէջ, այնքան էլ զոհ եմ բազդից, որ ինձ միջոց է տուել Ձեզ օգտակար լինելու: Մի յուսահատուէք, ես պատրաստ եմ Ձեզ համար, պատրաստ եմ ամեն միջոց գործ դնել. միայն որ չասէք, թէ անշնորհ մարդ եմ եղել ես և անարժան Ձեր բարիքները վայելելու: Գուք

ինձ մարդ դարձրիք, հետևապէս այժմ լիակատար իրաւունք ունիք իմ կարողութեան հետ վարուելու ինչպէս Ձերի հետ:

Լիարուռն յարգանքով և անձնուիրութեամբ մնամ ամենախոնարհ ծառայ...

Սիրելի մօրաքոյրս.

Ձեմ ուզում թուել, սիրելի մօրաքոյր, թէ որքան հաճոյական յիշողութիւններ եմ տանում հետս Ձեզնից բաժանուելով, ուր ծնողական յարկի պէս սիրելի էր ինձ ապրել: Ձեզ յայտնի է իմ սէրը, որ Գուք էք սնուցել. եթէ համետութիւնը մէկ կողմ թողնէք, ինքներդ լաւ կզգար, թէ ինչքան սիրելի էք Գուք ամեն շրջապատողներիդ համար և ուրեմն թէ որքան ծանր պիտի լինէր ինձ համար Ձեզնից բաժանուիլը: Ձեր քնքոյշ խնամատարութեան յիշատակը դեռ թարմ է իմ յիշողութեան մէջ և շեմ կարողանում հաշտուել առանց Ձեզ ապրելու մտքի հետ, քանի որ Գուք և մայր էիք ինձ համար, և խրատատու և բարեկամ: Տայ Աստուած, որ Ձեր ցանկութիւնները կատարուին, որոնց միակ նպատակը միշտ բարի է եղել. իսկ ես իմ կողմից պիտի պահպանեմ միշտ

այն անսահման անձնուիրութիւնը, որ անջնջելի կերպով տպաւորուած է իմ սրտում:

Յաւէտ անձնուէրդ Թամար.

Սիրելի և պատուական
Մանիկ.

Գրիբ խնդրեմ, շուտ գրիր, թէ ինչպէս է քո և երեսայոց առողջութիւնը: Ես, գոհութիւն Աստուծոյ, առողջ եմ և ամենօրեայ խնդրուածներս առ Տէր այն են, որ պահպանէ քո երեսաներիդ կեանքը ընդ երկար: Հոգւովս սլանում եմ քեզ մօտ, հոգւոյս հատոր Մանիկ և պատկերացնում եմ իմ առաջ սիրուն, ինձ համար յաւէտ սիրելի պատկերդ: Այս մտածմունքները մի փոքր մեղմացնում են իմ ձանձրոյթը և սիրտ են տալիս նոր ոյժով գործով պարապելու: Մխիթարուիր այն բանով, որ գործերիս կարգի դնելուց կախուած է իմ և քո բարեխաւութիւնը և մեր զաւակների ապագայ երջանկութիւնը: Իմ կողմից համբուրիր, պինդ համբուրիր խնդրեմ մեր երեսաներին: Հէնց որ կարգի դնեմ ամեն ինչ, իսկոյն Գառնից բոսէ կորցնելու կշտապեմ քեզ մօտ: Աստուած թող օրհնէ քեզ: Մնաս բարեաւ:

Միշտ քոյդ...

ԺԳ. ԸՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ ԸՌՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բազմայարգ պարոն
Նարգոս.

Բազդ ունեցայ Ձեր դստերը տեսնել հասարակութեան մէջ. նորա քնքշութիւնն ու այլ յատկութիւնները ամենալաւ տպաւորութիւն գործեցին ինձ վերայ: Միով բանիւ ես սիրեցի Ձեր դստեր ամենամարուր և ճշմարիտ սիրով և խնդրում եմ Ձեզանից նորա ձեռքը:

Դուք կարծեմ ծանօթ էք մեր գերդաստանին, որ պատուաւոր մի տուն է: Ինչ ինձ է վերաբերում՝ պէտք է ասեմ, որ ես այնպիսի պաշտօն ունիմ, որի եկամուտը բաւական է մեր ապրուստի համար:

Ես նախազգում եմ, որ իմ առաջարկը ընդունելի պիտի լինի նաև օրիորդի կողմից: Սակայն, մեծարգոյ պարոն, ամենից առաջ Ձեզանից կախումն ունի իմ բաղդը. իմ ապագայն յանձնելով Ձեզ և անհամբեր սպասելով Ձեր որոշման՝ պատիւ ունիմ մնալ խորին յարգանաց հաւաստեօք, ամենախոնարհ ծառայող...

Սիրելի հայրիկ.

Ես այն հասակի մէջ եմ այժմ, որ անհրաժեշտ է ինձ միայնութիւնը թողնել և ուրախութեանս ու տրտմութեանս մի սրտակից ընկեր գտնել ինձ համար:

Ես հասարակութեան մէջ հանդիպել եմ մէկի, որ ինչպէս թւում է ինձ, կարող է բաղտաւորացնել ինձ, որովհետև զգում եմ դէպի նա քնքոյշ ու անկեղծ համակրութեան զգացմունք և նոյնը նորա կողմից դէպի ինձ: Դա օրիորդ Իսկուհին է, որի մասին երևի տեղեկութիւնների լսած կունեննաս քեռուցս, որ մօտ ծանօթ է նոցա ընտանիքին: Նա կարող է Ձեզ պատմել, թէ որ աստիճան պատուաւոր ընտանիք է այն արժանի ամենայն յարգանքի, և որ նոցա դուստրը սրտի յատկութիւնների հետ նաև լաւ զարգացումն ունի:

Յոյս ունիմ, հայրիկ, Ձեր հաճութեան ևս արժանանալ, որ անհրաժեշտ կլինի ինձ ունենալ զբաւոր կերպով և իմ ծննդեան վկայականիս հետ միասին:

Չուտափոյթ և բարեհաճ պատասխանիդ ակնկալութեամբ համբուրում եմ Ձեզ, սիրելի հայրիկ, անկեղծ սրտով և մնամ միշտ հնազանդ օրդիդ...

Մեծարգոյ պարոն
Ասրանագ.

Անձամբ Ձեզ ծանօթ լինելու պատիւը չունենալով՝ գրովս դիմում եմ Ձեզ հետեւեալ առաջարկութեամբ:

Իմ որդին, Ձեր դստերը տեսնելով նորա մի ազգականուհու մօտ, համակրել է նորան: Նա խոստովանուեց ինձ այս և իրաւունք տուաւ, որ խնամախօս լինիմ Ձեզ մօտ: Որդիս քսան և չորս տարեկան է, ծառայում է (այսինչ տեղ, թուել և նորա առանձնայատկութիւնները): Նա երբէք դժգոհութեան առիթ չէ տուել ինձ և համոզուած եմ, որ բազդաւոր ամուսին կլինի իւր կնոջ համար: Պ. Տիրայրը, որ բնակւում է Ձեր աւանում, անձամբ ճանաչում է մեզ և բոլոր հարկաւոր տեղեկութիւնները կարող է տալ Ձեզ թէ որդուս և թէ մեր ընտանիքի մասին առհասարակ: Ես կլինդրէի Ձեզ, մեծապատիւ Տէր, հաղորդել ինձ Ձեր որոշումը և եթէ պատասխանը դրական լինի, աւելացրէք նաև թէ ինչ կարգազրութիւններ կարևոր էք գտնում անել այդ մասին: Այս յուսով և խորին յարգանաց հաւաստեօք՝ մնամ խոնարհ ծառայդ...

Մեծարգոյ պարոն

Քաղարատ.

Ձեր առաջարկութիւնը սիրելի էր մեզ համար և Ձեր յարգելի ընտանիքի հետ անձուկ կապով կապուելը խիստ ախորժելի. սակայն մենք ստիպուած ենք մերժել Ձեր առաջարկը, որովհետև մեր դուստրը տակաւին չատ փոքր է. նա դեռ ծնողների խնամքի պէտք ունի և անկարող է կողակցի և տանտիկնոջ պարտաւորութիւնները կատարել: Յուսով ենք, որ մեր մերժումը վիրաւորական չի լինիլ Ձեզ համար և զգալով մեր առարկութիւնների կարեւորութիւնը՝ շնորհակալ կմնաք մեզանից և մեզ չէք զրկի Ձեր բարեկամութիւնից, որով մնանք առ Ձեզ յարգանքով...

Մեծապատիւ պարոն

Ատովմ.

Ձեր առաջարկութիւնը խիստ զարմացրեց մեզ և մենք անկարող ենք իսկոյն որոշ պատասխան տալ Ձեզ, որովհետև նախապէս պէտք է խորհրդակցենք մեր դստեր հետ և նորա հաճութիւնն իմանանք. թէպէտ Դուք համոզուած էք, որ նա լիովին պիտի հաւանութիւն տայ

Ձեր ընտրութեան, բայց և այնպէս մի քանի֊
օր մեզ մտածելու ժամանակ պէտք է տար,
որպէս զի պատշաճաւոր կերպով կշռենք այս֊
պիսի ծանր խնդիրը և այնպէս մեր որոշումը
տանք:

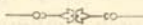
Ամուսինս իւր յարգանքներն է մատուցա֊
նում. և ես մնամ միշտ Ձեզ յարգող...

Մեծապատիւ պարոն
Ներսէհ.

Թէպէտ անյայտ չէր մեզանից Ձեր համա֊
կրութիւնը մեր դստեր նկատմամբ, բայց երբէք
չէինք սպասում, որ այսպէս շուտով առաջար֊
կութիւն պիտի անէիր: Քաջ ճանաչելով Ձեր
բարեմասնութիւնները, մենք ուրախութեամբ
խոստովանում ենք, որ Ձեր առաջարկութիւնը
խիստ հաճելի էր մեզ և ոչ մի արգելքի չէ կա֊
րող հանդիպիլ մեր կողմից: Մնում է Ձեզ դի֊
մել մեր ազգկան, որին մենք լիակատար իրա֊
ւունք ենք տուել իւր համար ապագայ ընկեր
ընտրելու, և եթէ նա ևս, ինչպէս մենք յոյս
ունինք, ոչ մի ասելիք չի ունենայ, մենք սի֊
րով մեր համաձայնութիւնը կտանք Ձեր առա֊
ջարկութեան:

Ամուսինս խնդրում է ընդունել իւր մշտա-
կան յարգանքների հաւատսին առ Ձեզ:

Յայտնելով և իմ խորին յարգանքներս,
մնամ յաւէտ խոնարհ ծառայդ...

Գ. ՄԱՍՆ

Յ Ա Ի Ե Լ Ո Ի Ա Ծ

Ա. ԸՆՏՈՆԵԿԱՆ ԿՏԱԿ

Ընտանեկան կտակը գրուում է հասարակ թղթի վերայ, որի վերայ փակցուում է 80 կոպէկանոց մարքա: Թուղթը կարելի է վերցնել ամեն շափսի, միայն անպատճառ լինելու է երկծայ մի ամբողջ թերթ: Կտորտանքի վերայ գրուած կտակը համարուում է անվաւեր:

Ամեն մի ուղղուած բառ կամ նախադասութիւն, ինչպէս և ամեն մի յաւելման մասին պէտք է ծանօթութիւն դնել կտակարարի ստորագրութիւնից առաջ: Իսկ եթէ այդ փոփոխութիւններն արուած են իրա՝ կտակարարի ձեռքով՝ կարելի է և թողնել առանց ծանօթութիւնների:

Կտակը կամ ամբողջապէս գրուում է կտակարարի ձեռքով և կամ նորա խնդրանքով ուրիշի ձեռքով. երկու դէպքումն էլ պէտք է վաւերացրած լինի իւր ստորագրութեամբ:

Ստորագրութիւնը պիտի կրէ՝ անուն, հայրանուն, ազգանուն և կոչում:

Երբ կտակը գրուած է ուրիշի ձեռքով, այդ դէպքում բացի կտակարարի ստորագրութիւնից՝ պէտք է կրէ և նոյն գրողի և առ նուազն երկու վկայի ստորագրութիւնը, եթէ սոցանից մէկը խոստովանահայր քահանան է:

Արտագրողը չէ կարող ոչ կտակարարի կողմից ստորագրել և ոչ էլ վկայ լինել. այսպէս էլ ստորագրողը չէ կարող ոչ վկայ լինել և ոչ էլ վկայի փոխարէն ստորագրել:

Անհրաժեշտ է և արտագրողի ստորագրութիւնը, որ լինելու է կտակի վերջում կտակարարի ստորագրութիւնից առաջ, թէպէտ կարող է և ուրիշ տեղ էլ լինել:

Վկաներից երկու պայման է պահանջուիմ. 1, նորա պիտի վկայեն, որ նա, որը առաջարկել է իրանց կտակը՝ նոյն անձն է, ով որ կտակել է և ստորագրել. 2, կտակը իրանց առաջարկած ժամանակ՝ ամենքն էլ անձամբ տեսած են կտակողին և գտել են նորան առողջ մտքով և հաստատուն յիշողութեամբ:

Եթէ կտակարարը անգրագէտ է և կամ հիւանդութեան պատճառով չէ կարող իւր ձեռքով ստորագրել կտակը, այդ դէպքում բացի վկաներից, նորա փոխարէն և խնդրանքով պէտք

է մէկ ուրիշը ստորագրէ. սրանից ևս պահանջ-
ւում է նոյն պայմանները, ինչ որ ամեն մի
վկայից:

Վկայ չեն կարող լինել 1, որոնց կտա-
կած է որևէ քան. 2, սոցա ազգականները
մինչև չորրորդ աստիճան և խնամութեան եր-
րորդ աստիճանի բարեկամները. 3, Այդ կտա-
կով նշանակուած կտակակատարներն ու խնա-
մակալները. 4, Որոնք օրէնքով կտակելու իրա-
ւունք չունին, 5, Եւ ովքեր ընդհանուր օրէն-
քով չեն կարող վկայ լինել:

Յոլոր կտակները, կտակողի մահից յետոյ,
նախ քան կատար ածելը, պէտք է առաջար-
կուին նահանգական դատարանի հաստատու-
թեան: Նահանգական դատարանին առաջար-
կելու ժամանակամիջոց նշանակուած է Ռու-
սիայում ապրողների համար — մի տարի, իսկ
արտասահման ապրողների համար՝ երկու տարի,
կտակողի մահուան օրից հաշուած: Այս ժամա-
նակամիջոցն անցկացրած կտակները այլ ևս չեն
ընդունուում դատարան և համարուում են ոչըն-
չացած:

Արտասահման ապրող ռուսահպատակները
կարող են կտակ կազմել տեղական կարգերի
համեմատ, բայց վերջը ռուսական հիւպատո-
սարան ներկայացնելու պայմանով:

Կտակի կատարումը յանձնուում է 1, կտակակատարներին և 2, նոյն իսկ ժառանգներին, ըստ ցանկութեան կտակարարի:

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿՏԱԿԻ ՕՐԻՆԵԿ

1. Կտակողի ձեռքով գրուած:

Յանուն չօր և Որպէս և չողոյն սրբոյ. ամէն: Ես ներքոյ ստորագրեալս Թիֆլիսի քաղաքացի Թորգոմ Խաչկեան Սլկունի, առողջ մտքով և հաստատուն յիշողութեան տէր, զգալով մօտալուտ վախճանս, որոշեցի զրոշմել այստեղ իմ վերջին կամքս՝ մահիցս յետոյ մնացող գոյրերիս վերաբերմամբ և ներկայ կտակովս կարգադրում եմ, 1, իմ բոլոր հայրական ժառանգութիւնս, որ է մի գիւղ իւր վարելահողերով, օրինական ժառանգութեամբ պիտի անցնին կնոջս և զաւակներիս: 2, Իմ սեպհական աշխատութեամբ ձեռք բերած քարուկրեայ տունը, որ գտնուում է Թիֆլիս քաղաքում, Հայոց փողոց, թիւ 349, կտակում եմ ի մրչտական և ժառանգական սեպհականութիւն իմ սիրելի կնոջ Կարինէ Վահանեանին այն բոլոր շարժական կայրերի հետ միասին, որոնք կերևան իմ մահուանս ժամին նոյն տանը: 3, նոյն

իմ կնոջս եմ թողնում գրասենեկումս երկաթէ սնդուկի մէջ գտնուած լուծայատոմսերը «Անահտեան» Առևտրական տան: 4, Իմ անդրանիկ որդի Սեպուհ Թորգոմեանին կտակում եմ իմ սեպհական աշխատութեամբ ձեռք բերած կալուածքը, որ գտնուում է Թիֆլիսի գաւառի Գուռնուկ գիւղում իւր ջրաղացով և բոլոր պատկանելիքներով. 5, Կրտսեր որդուս Փառնաւազ Թորգոմեանին թողնում եմ իմ սեպհական աշխատութեամբ ձեռք բերած կալուածքը, նոյն գաւառի Բոզ գիւղում, իւր բոլոր այգեստաններով. 6, Այնուհետև բոլոր շարժական կայքս և գրամագլուխս, ինչ որ կմնայ իմ մահից յետոյ, բացի կնոջս կտակած դոչքից և լուծայատոմսերից, բաժանել հաւասարապէս երկու որդւոցս վերայ, նախապէս գրամագլխիցս տալով ա) հարիւր հազար ռուբլի ս. էջմիածնի Մայր Աթոռին՝ Հայկական Հոգևոր ճեմարանի պահպանութեան համար, բ) նոյն ճեմարանին յիսուն հազար ռուբլի՝ Հայ մատենագիրներէ հրատարակութեան համար, գ) Թիֆլիսի Հայոց թեմակալ առաջնորդին՝ ս. Յովհան Օձնեցու վանքի նորոգութեան համար տասն հազար ռուբլի. և դ) երկու հազար ռուբլի՝ իմ երկու սպասաւորներին բաժանելու, որ կատարուելու է իմ սիրելի կնոջ ձեռքով: Եւ 7, Ինձ կտակակատար նշա-

նակում եմ Թիֆլիսի վաճառական Ընձակ Անանեան Սուբմակեանին: Ի վերջ բանիս ինձանից յետոյ մնացող գերդաստանիս վերայ հայցելով Ամենաբարձրեալի օրհնութիւնը, աղօթում եմ, որ նա պահէ նոցա սիրոյ և խաղաղութեան մէջ յաւիտեան, և թող նորա ներեն ինձ, որ այժմս ուղևորում եմ դէպի անանց կեանքը, իմ բոլոր մեղքերը, ինչ որ գործել եմ նոցա դէմ, կամաւ թէ ակամայ, ամէն: 1901 ամի Յուլիսի 31-ին: Կտակեցի Թիֆլիսի քաղաքացի Թորգոմ Խաչկեան Սլկունի: Վկայում եմ, որ այս կտակը գրուած է ու ստորագրուած կտակող՝ Թիֆլիսի քաղաքացի Թորգոմ Խաչկեան Սլկունու իսկական ձեռքով և որ երբ կտակողն առաջարկեց ինձ այս կտակը ստորագրելու՝ փոխում էր առողջ մտքի և հաստատուն յիշողութեան մէջ. կտակողի խոստովանահայր, ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցու միաբան Ղևոնդ երէց Պահլաւունի: Նոյնը և ես եմ վկայում ուսուցիչ Թողիկ Ապահունի:

2. Կտակողի ձեռքով ստորագրուած:

Տարեթուից եւ ամսաթուից յետոյ: Այս կտակը կտակարար Թիֆլիսի քաղաքացի Թորգոմ Խաչկեան Սլկունու կամքի և ասածի հա-

մեմատ գրեցի իրաւագէտ Սիսակ Մլէհեան Արշակունի: Կտակարար Թորգոմ Խաչկեան Սլկունի: Վկայում եմ, որ այս կտակը կտակարար Թիֆլիսի քաղաքացի Թորգոմ Խաչկեան Սլկունու կամքի ու ասածի համեմատ գրեց իրաւագէտ Սիսակ Մլէհեան Արշակունին և ստորագրեց ինքը կտակողը, նոյնպէս էլ կտակողը այս կտակն ինձ առաջարկելիս կատարեալ խելք և հաստատուն յիշողութիւն ունէր. տոհմական պատուաւոր քաղաքացի Խաղ Եղրեան Սպանդունի: Նոյնը և ես եմ վկայում սպայ Աբաս Մելիր-Չահնագարեանց:

3. Անգրագէտի կտակ:

Տարեթուից եւ ամսաթուից յետոյ: Այս կտակը կտակարար Թիֆլիսի քաղաքացի Թորգոմ Խաչկեան Սլկունու կամքով ու ասածի համեմատ գրեցի իրաւագէտ Սիսակ Մլէհեան Արշակունի: Կտակեցի Թորգոմ Խաչկեան Սլկունի, սորա անգրագիտութեան պատճառով և խնդրանքով ստորագրեցի Կարսեցի Չապուհ Հրանտեան Զունդ: Վկայում եմ, որ այս կտակը գրուած է կտակող Թիֆլիզի քաղաքացի Թորգոմ Խաչկեան Սլկունու կամքով ու ասածի համեմատ իրաւագէտ Սիսակ Մլէհեան Արշա-

կունու ձեռքով և կտակողի անգրագիտութեան պատճառով և նորա խնդրանքով ստորագրուած է Կարսեցի Չապուհ շրանտեան Ջունցի ձեռքով, ինչպէս նաև որ կտակոյն այս կտակը ինձ առաջարկելիս կատարեալ խելք և հաստատուն յիշողութիւն ունէր. կտակողի խոստովանահայր ս. Վարդան եկեղեցու միաբան Մուշեղ երէց Արարատեանց: Նոյնը և ես եմ վկայում ուսուցիչ Թողիկ Ապահունի:

Բ. ԱՐՀԵՍՏԵՐՈՐԻ ԱՅԸԿԵՐՏ ՏԸԼՈՒ ՊԸՏՄԸՆԸԳՐԻ ՕՐԻՆԸԿ

Հազար ինն հարիւր մէկ ամի, յունուար մէկին Թիֆլիս. Մենք ներքոյ ստորագրեալներս, Թիֆլիսի արհեստաւոր Բակ Սենեքերիմեան Արտազեանց և Երևանի նահանգի Բիւրակն գիւղի բնակիչ Ջաջուռ Թաթուլեան Մանանդեանց, կռեցինք մեր մէջ հետևեալ պայմանագիրը. 1, Ես Արտազեանս, վերցրի ինձ մօտ կօշկակարութիւն սովորցնելու Մանանդեանցի որդուն, Ծիտուլ Ջաջուռեան Մանանդեանց պատանուն, հինգ տարի ժամանակով վերոյիշեալ թուից սկսած, այսինքն մինչև հազար ինն հարիւր վեց թուի յունուար մէկը: 2, Ես Ար-

տաղեանս պարտաւորում եմ սովորցնել Ծի-
տուլ Մանանդեանցին հինգ տարուայ ընթաց-
քում կօշկակարութեան արհեստը, այն է կարել
երկու սեռի մանկանց կօշիկներ, կիսակօշիկ-
ներ, մաշիկներ և այն ամենը, ինչ որ յիշեալ
արհեստին է վերաբերում, առանց նորա հայր
Ջաջուռ Մանանդեանից վարձ պահանջելու իւր
որդու պահպանութեան, կօշկի, հագուստի և
փոխնորդի համար, 3, Հինգ տարին լրանալուց
յետոյ ես Արտաղեանցս պարտաւոր եմ Ծիտուլ
տղային վերադարձնել իւր հօրը Ջաջուռ Մա-
նանդեանին մաքուր շորերովու փոխնորդով, և
եթէ պատշաճաւոր քննութիւնը ցոյց տուեց,
որ Ծիտուլ Մանանդեանը ինձ մօտ լաւ է սո-
վորել արհեստը, այդ դէպքում ես Ջաջուռ Մա-
նանդեանս պարտաւոր եմ վճարել նորան Ար-
տաղեանցին իմ որդի Ծիտուլին պահելու և հա-
գուստի համար յիսուն ռուբլի: 4, Ես Արտաղ-
եանցս քանի որ ինձ մօտ կուսանի Ծիտուլ
Մանանդեանը, պարտաւոր եմ իմ հաշուով ամեն
չարաթ բաղանիք ուղարկել նորան: 5, Ուսման
ժամանակ ես Արտաղեանցս իրաւունք ունիմ
նորան Ծիտուլ Մանանդեանին թեթև ընտա-
նեկան պատժի ենթարկել նորա վատ վարքի
և ծուլութեան համար, և նորա հայր Ջաջուռ
Մանանդեանը իրաւունք չունի հաշիւ պահան-

ջիլ սորա համար ինձանից: 6, Եթէ ես Արտազեանցս նկատեմ, որ Ծիտուլ Մանանդեանը միանգամայն անընդունակ է արհեստի, այդ դէպքում պէտք է տեղեկացնեմ նորա հօր Ջաջուռ Մանանդեանին անշուշտ մինչև վեց ամիս այսօրից սկսած և որդուն ուղարկել իւր հօր մօտ առանց որևէ վարձ պահանջելու նորանից: 7, Մինչև նշանակած հնգամեայ ժամանակամիջոցը Ջաջուռ Մանանդեանը իրաւունք չունի յետ վերցնել ինձանից, Արտազեանից, իւր որդի Ծիտուլ Արտազեանին. իսկ ես, Արտազեանս իրաւունք չունիմ յետ դարձնել նորան իւր որդին, բացի նախընթաց յօդուածում արձանագրած դէպքից: Այս պայմանագիրը մենք պէտք է պահենք սրբութեամբ և անխախտ. իսկականը մնալու է Արտազեանցի, իսկ Ջաջուռ Մանանդեանի մօտ վաւերացրած պատճէնը: Թիֆլիսի արհեստաւոր Բակ Սինեքերիմեան Արտազեանց: Երևանի նահանգի Բիւրակն գիւղի բնակիչ Ջաջուռ Թաթուլեան Մանանդեանց:

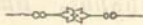
Գ. ԲՆԱԿԱՐԱՆ ՎԱՐՁՈՒ ՏԱԼՈՒ ՊԱՅՄԱՆԵՐԻՐ

Հազար ինն հարիւր մէկ ամի, օգոստոսի մէկին: Մենք ներքոյ ստորագրեալներս, Թիֆ-

լիսի վաճառական Երուազ Աղէկեան Բագրատունի և բժիշկ Նորայր Պոօշեան Մանդակունի կռեցինք այս պայմանագիրը առ այն, որ ես Մանդակունիս վարձեցի Բագրատունու տունը, որ գտնուում է Թիֆլիսի Տափի թաղում, Ներսիսեան փողոցում, թիւ 10, երկրորդ յարկում հինգ սենեկից բաղկացած մի բնակարան իւր հաշտով, խոհանոցով, լուացարանով, նկուղով և ջրով, մի տարի ժամանակով, այն է՝ մինչև առաջիկայ հազար ինն հարիւր երկու թուականի օգոստոսի մէկը, տարեկան շորս հարիւր ութսուն ռուբլի վարձով և հետևեալ պայմաններով. 1, Ես Մանդակունիս պարտաւորում եմ վարձադրամը վճարել Բագրատունուն իւրաքանչիւր ամսուանը սկզբից քառասնական ռուբլի, միշտ ճշտութեամբ և միանուագ, արտօնեալ եօթն օրից աւելի շուշացնելով և այս պայմանագրի պատճէնի վերայ ստորագրել տալով ստացման մասին. իսկ եթէ ես Մանդակունիս իւր ժամանակին չվճարեմ, Բագրատունին իրաւունք ունի տունս յետ ստանալ ինձանից և պահանջել ինձանից տան վարձը ինչքան ժամանակ որ բնակուել եմ և չեմ հատուցել: 2, Ես Մանդակունիս պարտաւոր եմ հետևել, որ ինձ մօտ ապրող անձինք ամենքն էլ ունենան օրինաոսհման վկայագրեր իրանց

անձնաւորութեան մասին, որոնց մասին իւր
ժամանակին պարտաւոր եմ տեղեկութիւն տալ
[ժողովապետութեան, հակառակ դէպքում բոլոր
տուգանքները վճարում եմ ես Մանդակունիս:
3, Բնակարանը պէտք է պահեմ մաքուր և կար-
գին, աղբը դէն ածել նշանակած տեղը, լուացքն
անել լուացարանում: 4, Եթէ ես Մանդակու-
նիս որեւէ նորոգութիւն ցանկանամ անել, կա-
րող եմ կատարել միայն Բազրատունու հաւա-
նութեամբ, իսկ երբ տունը դատարկեմ՝ իմ
աւելացրած նորոգութիւնները բոլորն էլ մնա-
լու են տանտիրոջ սեպհականութիւն. 5, Ես
Մանդակունիս ամեն կերպ պիտի զգուշանամ
տունը կրակ զցելուց: 6, Եթէ ես Մանդակու-
նիս մինչև պայմանագրիս լրանալը ցանկանամ
տունը ուրիշին յանձնել, նախապէս պարտա-
ւոր եմ տանտէր Բազրատունու համաձայնու-
թիւնն առնել առ այն. 7, Տունը դատարկելիս
ես Մանդակունիս պարտաւոր եմ յանձնել կար-
գին և մաքուր. ինչ իրեր որ փչացրած լինինք
պէտք է ուղղենք յանձնելիս. 8, Այս պայմանա-
գիրը պատրաստելու ծախսերը ես Մանդակու-
նիս առնում եմ ինձ վերայ. 9, Այս պայմանա-
գիրը երկու կողմից պէտք է պահուի սուրբ և
անխախտ. Բազրատունիս պէտք է ունենամ
սորա իսկականը, իսկ Մանդակունիս իսկակա-

նի վաւերացրած պատճէներ: Այս պայմաններին համաձայն եմ Թիֆլիզի վաճառական Երուզ Աղէկեան Բազրատունի: Այս պայմաններին համաձայն եմ բժիշկ Նորայր Պռօշեան Մանդակունի:—Առաջին ամսուայ վարձը, այսինքն մինչև 1901 թուի սեպտեմբերի 1-ը քառասուն ռուբլին ստացայ Բազրատունի:

Գ. ՀԼՅԿԸԿԸՆ ՅԸՏՈՒԿ ԸՆՈՒՆՆԵՐԻ ՅԸՆԿ

Ա Ր Ը Կ Ա Ն

Աբաս	Անուշաւան	Աբամ
Աբգար	Անտիկ	Աբայ
Աբիկ	Աշոտ	Աբաս
Աբով	Աշուշայ	Արարատ
Ադդոն	Աշտակ	Արբակ
Ադդիկ	Ապիրատ	Արբուն
Ազատ	Ապլոց	Արգամ
Աթանիկ	Առան	Արգաւան
Աթիկ	Առանձար	Արգոմ
Ալաւիկ	Առաւան	Արգօշ
Ադան	Առիւծ	Արդոկ
Ադանիկ	Առնակ	Արդուարդ
Ադրուդ	Առուշան	Արեգ
Ադէկ	Ասպետ	Արև
Ամասիա	Ասպուրակէս	Արևամանեակ
Ամբակ	Աստիկ	Արևամանուկ
Ամպակ	Աստուածատուր	Արիստակէս
Այրուկ	Ասքանազ	Արծուիկ
Անանիա	Ատատ	Արձան
Անդուկ	Ատգէն	Արմայիս
Անդրանիկ	Ատովմ	Արմէն
Անձրեիկ	Արագ	Արմենակ

Արձուգ	Բայգամ	Գիտ
Արշալոյս	Բանիկ	Գլակ
Արշակ	Բատ	Գղակ
Արշամ	Բարգ	Գնէլ
Արշալիր	Բարգամ	Գնիթ
Արշէն	Բարշղ	Գոռ
Արուէս	Բարունակ	Գոռակ
Արջուկ	Բենիկ	Գորգ
Արսէն	Բիւրաս	Գունդուզ
Արտակ	—	Գունտ
Արտաշաս	Գաբաղ	Գուշան
Արտատ	Գագ	Գուրգէն
Արտաշէս	Գագիկ	—
Արտաւազդ	Գագիշոյ	Գաղ
Արտաւան	Գագրիկ	Գանան
Արտէն	Գալիկ	Գասիկ
Աւագ	Գալուստ	Գատ
Աւետիք	Գամիկ	Գատաքէն
Արփիար	Գանձի	Գարա
—	Գաննի	Գերենիկ
Բաբ	Գարեգին	Գունին
Բաբիկ	Գարջոյլ	Գրաստամատ
Բարգէն	Գգիհոն	—
Բագարատ	Գեղամ	Եզնակ
Բագ	Գին	Եզնիկ
Բագուկ	Գինտ	Եզր
Բագունի	Գինոս	Եզրայր
Բակ	Գիսակ	Եղիշէ
Բակուր	Գիսանէ	Եր
Բակուրան	Գիւտ	Երագմանակ

Երուաղ	Թաթիկ	Խոսրով
Երուանդ	Թաթուլ	Խոսրովիկ
Երամ	Թաղիաղին	Խոցանդ
Երան	Թողիկ	Խտրիկ
Երանոս	Թոռնիկ	Խորէն
Երևում	Թորգոմ	Խուժիկ
Եփրիկ	Թորոս	Խուլս
—	Թորոսակ	—
Զաղիկ	Թուրվանդ	Ծառուկ
Զահրատ	—	Ծեր
Զանգակ	Իշխան	Ծերոն
Զատիկ	Իշխանիկ	Ծերուն
Զատկար	Իբաւափառ	—
Զարմայր	—	Կաղմոս
Զաւան	Լևոն	Կախիկ
Զաւէն	Լուսեղէն	Կամսար
Զգօն	Լուսպարոն	Կայպակ
Զուարէն	—	Կապուտիկ
Զուրա	Խադ	Կար
Զօրակ	Խաժակն	Կարապետ
Զօրիկ	Խաչաղիզ	Կարդոս
—	Խաչատուր	Կարէն
Էմին	Խաչերես	Կենան
—	Խաչիկ	Կեռաս
Ընձակ	Խաչուկ	Կիրակոս
Ընձուղ	Խապաս	Կոմիտաս
Ընճուղ	Խնդիր	Կոն
—	Խնդտած	Կոնակ
Թագուոր	Խնկիկ	Կոռնակ
Թաթ	Խոռ	Կոշիկ

Կոտիշ	Ղազըրիկ	Մեսրոպ
Կորիւն	Ղևոնդ	Մժէժ
Կունծիկ	—	Միանդակ
Կուռնիկ	ձանճիկ	Մլեհ
Կարիճ	ձնճղուկ	Մխիթար
—	—	Մշակ
Հաղարապետ	Մաղենա	Մամղէն
Հաղարվարդ	Մաժակ	Մուշ
Համաղասպ	Մաժան	Մուշեղ
Համամ	Մաղթում	Մուշէ
Հայկ	Մաղխազ	Մսեր
Հայկազն	Մամբրէ	Մըջիւնիկ
Հայկակ	Մանակ	Մոզիկ
Հայրապետ	Մանաճիհր	Մօլօշիկ
Հայրում	Մանաւազ	—
Հարմայ	Մանեակ	Յաշկուր
Հարպիկ	Մանէճ	Յարութիւն
Հաւանակ	Մանէն	Յոյս
Հաւուկ	Մանիկ	Յուսակ
Հեթում	Մանկասար	Յուսիկ
Հերպետ	Մանուկ	—
Հմայիակ	Մաշտոց	Նահապետ
Հոյ	Մարուզէ	Նարդոս
Հոռէն	Մարտիկ	Նաւասարդ
Հրահատ	Մարտիրոս	Ներսէհ
Հրաշեայ	Մաքսուտ	Ներսէս
Հրաշէ	Մեհևան	Նշան
Հրանտ	Մեհենդակ	Նորայր
Հօրայ	Մեհրուժան	—
—	Մեղրիկ	Չահակ

Ջահան	Պարգև	Սիրուն
Ջահէն	Պարէտ	Սլաք
Ջաղիտա	Պարոյր	Սկայորդի
Ջամլուս	Պարոնլոյս	Սղակ
Ջամշադրամ	Պերճ	Սղուկ
Ջանշ	Պոօշ	Սմբատ
Ջարայ	Պսակ	Սուր
Ջարաշան	—	Սուրա
Ջաւասպ	Ջաջուռ	Սուրէն
Ջաւարշ	Ջունդ	Սուրմակ
Ջնգին	—	Սուքիաս
Ջնորհք	Ռեսան	Սպանդար
—	Ռուբէն	Սպանդարատ
Ռսկան	—	Սօս
Ռսկեծամ	Սագ	—
Ռսկի	Սաթէն	Վահագն
Ռստանիկ	Սահակ	Վահան
Ռրդի	Սահուռ	Վահէ
Ռւխտանէս	Սաղամուտ	Վահրամ
Ռւռնայր	Սամեղ	Վահրաման
Ռւքան	Սանատրուկ	Վահրիճ
—	Սատոց	Վաղարշ
Պահոկ	Սարուէն	Վաղարշակ
Պահոյճ	Սենեքերիմ	Վաղինակ
Պապ	Սեպուհ	Վաղոտ
Պապաք	Սեինջ	Վան
Պապիկ	Սեուկ	Վանակ
Պապուկ	Սիսակ	Վանատուր
Պասքամ	Սիրական	Վանվան
Պատուական	Սիրատեղ	Վաշտակ

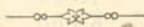
վաչագան	վիզէն	Տօնիկ
վաչէ	վիրապ	Ցլիկ
վառգոշ	վառամշապուհ	Ցոլակ
վասակ	վատամ	—
վարազ	վարդանէս	Փապակ
վարազգատ	վրէն	Փառէն
վարազդէն	վրոյր	Փառնակ
վարաժ	—	Փառնակէս
վարդ	Տաճատ	Փառնաւազ
վարդաղար	Տատուր	Փառնեբրտն
վարդան	Տեառն[ժ]ագ	Փառնէս
վարդաշահ	Տէր	Փառոխ
վարդգէս	Տիգրան	Փար[ժ]ամ
վարդերես	Տիրայր	Փաւոս
վարդեան	Տիրան	—
վարդհուր	Տիրանուն	Քաջաջ
վարդմանուկ	Տիրատուր	Քաջոյլ
վարդուկ	Տիրի[ժ]	Քուշակ
վարդպարոն	Տիրիկ	Քուրդիկ
վարժ	Տիրոց	Քուք
վարխամ	Տիրուկ	Քրիստափոր
վարձ	Տիրտուր	Քրիստոստուր
վարձաւոր	Տորք	—
վարշամ	Տուր	Օշին
վարոս	Տուրքիկ	Օտայ
վարս	Տրդատ	Օրբէլ
վեհսահան	Տօնական	—

Ի Գ Ա Կ Ա Ն

Արիսակ	Աւագուհի	Զարման
Ազնիւ	—	Զարմանազան
Ազտիկ	Յալասան	Զարմանդուխտ
Ալիծ	Յամբիշն	Զարմուհի
Աղանեակ	Յերկրուհի	Զարուհի
Աղանի	Յիւրեղ	Զմբուխտ
Այծեամն	—	—
Այծեմնիկ	Գայիանէ	Թագուհի
Անահիտ	Գեղեցիկ	Թուխիկ
Անդուկա	Գիսանէ	—
Անթառամ	Գոհար	Ժամ
Աննիկ	Գոհարիկ	—
Աննման	Գոհարինէ	Իսկուհի
Անոյշ	Գուլշատ	Իւղարբր
Աշխէն	—	—
Աստղիկ	Գիլշատ	Լուսարբր
Արաքսինէ	Գիտիկ	Լուսնթագ
Արգինա	Գշխոյ	Լուսիկ
Արեզնազան	Գշխուհի	Լուսինար
Արծուիկ	Գտարիկ	—
Արմաւենի	—	Խնկարբր
Արմենուհի	Եղներ	Խոշար
Արմիկ	Երանեակ	Խոշարբր
Արշանոյշ	Երանիկ	Խոսրովանոյշ
Արուսեակ	Երանուհի	Խոսրովիդուխտ
Արտաշամ	Եփրուհի	Խոսրովուհի
Արփենի	—	—
Արփիկ	Զանազան	Ծագիկ

Ծովինար	Մաքրիկ	Չուշիկ
—	Մաքրուհի	—
Գատար	Մեծտիկին	Ոգորհի
Գարինէ	Մենիկ	Ոսկեհատ
—	—	Ոսկի
Հաղարվարդ	Յասմիկ	Ոսկէնտուկ
Համազասպուհի	—	Ովգէ
Համասփիւռ	Նազելի	—
Հայ	Նաղենիկ	Պայծառ
Հայանոյշ	Նառնեակ	Պերճանոյշ
Հայաստան	Նարգիզ	Պերճուհի
Հայկանոյշ	Նարդոս	—
Հայկանդուխտ	Նոյեմզար	Ռեհան
Հայկունի	Նոյեմին	Ռուզան
Հեղինար	Նորտիկին	Ռոփի
Հերանոյշ	Նուարդ	—
Հերիք	Նունուֆար	Սաթինիկ
Հերիքնազան	Նուրիկ	Սալչուկ
Հնազանդ	Նռանհատ	Սահականոյշ
Հռիփսիմէ	—	Սահակդուխտ
Հրանոյշ	Չահանդուխտ	Սանդուխտ
Հրաշեայ	Չահաստան	Սիսակուհի
—	Չաղիկ	Սիրամարգ
Չուիկ	Չամանդուխտ	Սիրանոյշ
—	Չնոհոր	Սիրունիկ
Մանանդ	Չնոհուոր	Սմբատանոյշ
Մանէ	Չողակաթ	Սմբատուհի
Մաննիկ	Չողեր	Սոնդիկ
Մանուշակ	Չուշան	Սպրամիկ
Մարգարիտ	Չուշանիկ	Սրբուհի

Վանենի	Վարդիշաղ	Տաճատուհի
Վարդանդուխտ	Վարդոյշ	Տիգրանուհի
Վարդանոյշ	Վարդուհի	Տիրուհի
Վարդանուհի	Վահրատ	Տնկիկ
Վարդենի	Վանուհի	—
Վարդենիկ	Վարսենիկ	Փառանձեմ
Վարդիթեր	Վարսենուհի	—
Վարդիկ	—	Քնքուշ

Ե. ԴՐՈՒՆԳՆԻՈՐ ԹՂԹԵՐԻ ԳԻՆԸ

— 60 —

ա. ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ (ԱԿՏՈՎՈՅ)

Թերթի գինը.

Որքան զուգարի համար,

Թերթի	Կարգ.	Բարձր	Ներքին	Ստորին	Ներքին
—	40	մինչև	100	մինչև	1.000
—	80	«	200	«	2.000
1	20	«	300	«	3.000
1	60	«	400	«	4.000
2	—	«	500	«	5.000
2	40	«	600	«	6.000
2	80	«	700	«	7.000
3	20	«	800	«	8.000
3	60	«	900	«	9.000
4	—	«	1.000	«	10.000
8	—	«	2.000	«	20.000
12	—	«	3.000	«	30.000
16	—	«	4.000	«	40.000
20	—	«	5.000	«	50.000
24	—	«	6.000	«	60.000
28	—	«	7.000	«	70.000
32	—	«	8.000	«	80.000
36	—	«	9.000	«	90.000
40	—	«	10.000	«	100.000
80	—	«	20.000	«	200.000
120	—	«	30.000	«	300.000
160	—	«	40.000	«	400.000
200	—	«	50.000	«	500.000
400	—	«	100.000	«	1.000.000
800	—	«	200.000	«	2.000.000
1.200	—	«	300.000	«	3.000.000
2.000	—	«	500.000	«	5.000.000

բ. ՄՈՒՐՀԱԿՆԵՐԻ

Թերթի գինը.

Որքան գումարի համար

Ռէ՛շէ	Կառ.	մինչև	50 <u>առարկուն:</u>
—	10		
—	15	«	100 «
—	30	«	200 «
—	45	«	300 «
—	60	«	400 «
—	75	«	500 «
—	90	«	600 «
1	05	«	700 «
1	20	«	800 «
1	35	«	900 «
1	50	«	1.000 «
2	25	«	1.500 «
3	—	«	2.000 «
4	50	«	3.000 «
6	—	«	4.000 «
7	50	«	5.000 «
9	—	«	6.000 «
10	50	«	7.000 «
12	—	«	8.000 «
13	50	«	9.000 «
15	—	«	10.000 «
30	—	«	20.000 «
45	—	«	30.000 «
60	—	«	40.000 «
75	—	«	50.000 «

դ. Հ Ա Ս Ա Ր Ա Կ

Թղթերի տեսակներ	Թերթի զինը	
	Ռբլ.:	Կոպ.
1	—	60
2	1	—

ԴՐՈՒԱԿԱԴՐՈՂՄԱՆԵՐԻ ՏԵՄԱԿՆԵՐԸ

Տեսակներ.	Դրոշմաների զինը:	
	Ռբլ.:	Կոպ.
1	—	5
2	—	10
3	—	15
4	—	40
5	—	60
6	1	—

1. Նամակագրութեան վերաբերեալ անհրաժեշտ գիտելիքներ.	
ա. Նամակագրութեան մասին ընդհանրապէս	3
բ. Նամակագրութեան պատշաճքը	4
Թուղթը	5
Նամակի սկիզբը—վերնագիրը	6
Պատուանուններ.—1. Եկեղեցականների.—2. Աշխարհականների	7
Նամակի վերջաւորութիւնը	9
գ. Մի երկու գիտելիք նամակի բովանդակութեան կամ մարմնի մասին	10
դ. Թուական	»
ե. Յետ-գրութեան	11
զ. Հասցէ	»
2. Նամակների օրինակներ.	
ա. Հնորհաւորական նամակներ.	
Մոր տարուայ կամ մեծ տօների առիթով.—Ծնողներին ուղղուած, ազգականներին ուղղուած, կողմնակի անձանց ուղղուած.	13
Ծննդեան կամ անուանակոչութեան առիթով.	22
Ամուսնութեան առիթով.	28
Որդու ծննդեան առիթով	32
Կեանքի այլ դէպքերի առիթով	34
բ. Պատասխաններ շնորհաւորական նամակներին	39
գ. Ցաւակցական նամակներ	52
դ. Պատասխաններ ցաւակցական նամակներին	60

ե. Յանձնարարական նամակներ	65
դ. Աղաչանաց նամակներ	70
է. Չնորհակալական նամակներ	76
ը. Ազդարարական նամակներ	81
թ. Յուզարկաւորութեան և գործառնական նամակներ	85
ժ. Ներումն խնդրող նամակներ	94
ժա. Հրաւիրական նամակներ և տոմսեր. — հրաւիրատոմսեր	96
ժբ. Յանդիմանութեան, գանգատանաց, խորհրդատուութեան նամակներ	101
ժգ. Բարեկամական նամակներ	106
ժդ. Ամուսնութեան առաջարկութիւններ	110
3. Յաւելուած.	
ա. Ընտանեկան կտակ	116
Ընտանեկան կտակի օրինակ.— 1. Կտակողի ձեռքով գրուած.— 2. Կտակողի ձեռքով ստորագրուած.— 3. անգրագէտի կտակ	119
բ. Արհեստաւորի աշկերտ տալու պայմանագրի օրինակ	123
գ. Բնակարան վարձու տալու պայմանագրի օրինակ	125
դ. Հայկական յատուկ անունների ցանկ. — 1. Արական.— 2. Իգական	129
ե. Դրուագաւոր թղթերի գինը.— 1. Գործնական.— 2. Մուրհակների.— 3. Հասարակ.— 4. Դրուագադրոշմերի տեսակները	138

